

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om udviklingen i det europæiske samarbejde og om regeringens politik i forhold til de danske forbehold].

Af Jacob Buksti (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Mimi Jakobsen (CD) og Elisabeth Arnold (RV).

(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til arbejdsministeren [om, hvilke initiativer regeringen vil tage for at begrænse eller undgå anvendelsen af kollektive kampskridt inden for samfundsvigtige områder i sundhedssektoren, samtidig med at lønmodtagernes rettigheder i nødvendigt omfang sikres].

Af Ole M. Nielsen (KRF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 2: Forslag til lov om ændring af ejendomsværdiskatteloven. (Begrænsningsregel for andre end pensionister m.fl. og indfasning af indkomstregulering).

Af skatteministeren (Ole Stavad).

(Fremsat 5/10 99. Første behandling 7/10 99.

Betænkning 7/10 99).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslaget sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Forhandling om redegørelse nr. R 2: Kulturministerens redegørelse af 6. oktober 1999 om regeringens børnekulturpolitiske indsats.

(Redegørelsen anmeldt 6/10 99. Redegørelsen givet 6/10 99. Meddelelse om forhandling 6/10 99).

Forhandling

Peder Sass (S):

Alle børn i Danmark skal have de bedst tænkelige betingelser for at leve sig ind i, opleve og bidrage til vores samfund og vore fællesskaber. Derfor er jeg glad for, at vi i dag skal diskutere og forholde os til børn og kultur på tærsklen til et nyt årtusinde, netop i slutningen af et århundrede, der bl.a. er blevet kaldt børnenes århundrede.

Vi har alle en eller anden erindring om vores barndom, der handler om et møde med noget nyt, spændende og udfordrende, noget, som vi

senere har erfaret faktisk var mødet med en eller anden form for kultur.

Børn har jo ret til en barndom, hvor der tages hensyn til deres udvikling og modenhed. Børn skal have mulighed for at udvikle sig til selvstændige og glade borgere frem for købelystne kunder i nationale eller multinationale kædeforretninger.

Vi voksne har ansvaret for vore børns liv, og vi må og skal fortsat vedkende os ansvaret for at beskytte børn imod forskellige former for påvirkninger udefra, f.eks. fra medierne.

Dansk kultur har generation på generation hentet inspiration fra verden omkring os. På samme måde kan vort nuværende samfund også blive beriget af nogle af de værdier, som børn med forskellig kulturel eller etnisk baggrund bringer til Danmark. Det kan give et nyt og et spændende perspektiv i børnenes udvikling.

Børn har i dag alle muligheder for at se billeder af den rå virkelighed, men det er langt fra alle børn, der har voksne at tale om billederne med. Det er forudsætningen for at kunne forstå og beherske verden, at man kan sætte ord på den, og at man har værdier, der gør det muligt at skelne mellem det gode og det onde, det rigtige og det forkerte.

Børn og unge skal møde kulturen i deres hverdag. Pædagoger, lærere, kunstnere, ikke mindst forældre og mange flere er en vigtig del af børns hverdag, voksne, der kan fortælle om kunsten, kulturen og verden.

Vi glæder os over, at mange af vore kulturinstitutioner har udviklet aktiviteter, der medvirker til, at børnene får et kendskab til deres aner, til den danske kulturarv. Jeg tænker her på museer, teatre, orkestre, musikskoler, billedskoler osv., der i samarbejde med bibliotekerne giver et bidrag til alt det, børnene skal have med sig ind i voksenlivet.

Jeg vil godt fremhæve et par eksempler:

I foreningslivet mødes voksne og børn. Især i idrætsklubber og i det idébetonede ungdomsarbejde m.v. er der et stærkt engagement hos voksne, der sikrer børnene indhold og helhed i deres udvikling. De voksne gør det ikke, fordi det er deres arbejde; de gør det, fordi de synes, det er vigtigt, og det er sjovt, og dette møde mellem børn og voksne skal uddybes, og det skal understøttes.

Jeg ser også gerne, at børns adgang til musik udfoldelse vil blive udbygget. På landets 235 musikskoler og ca. 100 billedskoler foregår der

et kreativt liv. Derfor vil vi gerne have billedskoler og musikskoler udbygget til musiske skoler, hvor også teateraktiviteter bør have plads, så der bliver en helhed i den musiske idé.

Men vi skal ikke glemme, at der også skal tænkes på de mindre privilegerede børn, børn, der normalt ikke er brugere af de tilbud, der er i idrætsklubberne, musikskolerne og billedskolerne, børn og unge, der fravælger alt, fordi de fejlagtigt tror, at det er skole og undervisning en gang til.

De klubber, der opstår ved boligblokke eller i kommuner, i fritidshjem, i ungdomsklubber, er vigtige at inddrage i det kulturelle arbejde, og her må kommunerne være med til at støtte de unge, der måske er tabt lidt i diskussionen, i den sociale arv. Disse kommuner må forstå, at de her har en opgave at skulle løse for den gruppe, som ikke har fundet ind til de andre tilbud, jeg her tidligere har omtalt.

Det er meget vigtigt, at børn og unge i deres barndom får mulighed for at deltage i forskellige former for fællesskaber, f.eks. når der skal løses en opgave, eller når der skal opføres en musical af børn for andre børn. Hvis tilbudene om fællesskabet mellem jævnaldrende og med forældre er gode nok, ja, så er jeg overbevist om, at børn ikke gider sidde foran pc'en eller foran fjernsynet hele dagen.

I den forbindelse efterlyser jeg en fokusering på børnekulturforskning. Området har brug for lidt mere opmærksomhed fra os beslutningstagere, og der er masser at tage fat på. Kulturens Børn og forgængerer, Arbejdsgruppen for Børn og Kultur, har i de seneste 10 år været initiativtager til en række aktiviteter for børn, også uden for København, og de har øget bevidstheden om børnenes kultur, om børnenes vilkår og tilbud. Vi ønsker, at dette vigtige arbejde skal fortsætte, og støtter derfor initiativet til et kulturråd for børn med de overordnede mål, der er opstillet.

Der er brug for at bygge bro mellem de forskellige former og initiativer. Der er brug for lokale ildsjæle, koordinatore, der kan være bindeled mellem de centrale initiativer og den kommunale kulturpolitik for børn, en opgave, der allerede løses af børnebiblioteker mange steder i landet.

Men børn har også en anden virkelighed, nemlig virkeligheden hjemme foran fjernsynet. Danmarks Radio har gennem årtier produceret nogle af de bedste børne-tv-udsendelser i verden. De har hentet adskillige priser hjem, og det

er vigtigt, at vores public service-kanaler – her tænker jeg altså som sagt både på DR og på TV 2 – tager børn og unge mennesker alvorligt. Der skal fortsat produceres danske børne-tv-udsendelser herhjemme og af høj kvalitet.

Der er dog også en negativ side af mødet mellem børn og tv, og det er børneretklamer. En undersøgelse foretaget af I & A Opinion viser, at to tredjedele af alle børn har fået deres forældre eller bedsteforældre til at købe produkter, som børnene havde set i en tv-reklame. Når en dansk tv-kanal tillader sig at fremhæve det som positivt, at børn synes, tv-reklamer er sjove, fordi de kan se nyt legetøj eller slik, som de kan lokke deres mor eller far til at købe, så synes jeg, der skal råbes vagt i gevær.

Det er min klare overbevisning, at tv ikke skal bruges til at gøre børn til små storforbrugere. Børn skal ikke konstant udsættes for kommercielle budskaber. Derfor melder jeg klart ud, at det er en politisk forpligtelse at sikre, at også reklamebranchen tager hensyn til børnene. Børn er blevet vigtige målgrupper for reklamebranchen, og børneretklamer i tv bliver mere og mere udspekulerede og dominerende. Nu er smertegrænsen nået for, hvad vi skal udsætte vores børn for. Mon ikke mange forældre vil blive glade for at få en hjælpende hånd til at sikre, at deres børn ikke bliver mødt med et reklamebombardement, fordi de gerne vil se børne-tv?

Vi ved godt, at et dansk forbud ikke løser problemerne. Børn er multimedieforbrugere og færdes i den elektroniske medieverden og på Internettet, hvor reklamerne frit kan passere alle former for forbud og landegrænser. Derfor er det vigtigt, at vi lærer danske børn at forholde sig kritisk også til medierne, og at vi lærer dem at forstå, hvad reklamer er på godt og ondt. Det er en opgave både for forældrene og for folkeskolen.

Vi ønsker på lang sigt reklamefri zoner omkring børneprogrammer. Vi så gerne, at reklamebranchen og producenterne ad frivillighedens vej fandt frem til en ordning, alle kan leve med, en ordning, der beskytter børn. Jeg tror på, at branchen har stor viden om børn og unge, og at den sagtens kan opstille nogle etiske regler og en kodeks for, hvordan børn skal beskyttes mod reklamer i medierne. Ordentlige aftaler mellem reklamebranchen og tv er at foretrække frem for forbud, som de smarte reklamefolk vil gøre alt for at prøve at omgå.

Parallelt vil vi arbejde for, at der i EU tages initiativ til regelsæt, hvor der udstikkes fælles regler for børneretklamer i hele EU. Hvis producenterne så ikke selv kan og vil opstille brugbare regler, må vi som lovgivere overveje, hvilke initiativer vi bliver nødt til at tage.

Som slutning: Vi skal sikre os, at børn kan udvikle sig og udfolde sig på deres egne betingelser. Det er vigtigt, at børn sikres et fundament af værdier, fortællinger, drømme. Børn og unge skal tages alvorligt i mere end én forstand. Børn og unge er bærere af de vigtigste forudsætninger for vores kulturliv. De skal ikke kun være passive modtagere af kultur. Vi skal gennemføre en kulturpolitik, der sikrer plads til børnene som en del af fællesskabet. Børn har langt mere at byde på, end vi voksne forestiller os. Vi skal give børnene tid, rum og redskaber til at tolke oplevelser, så de kan tænke selv og danne deres egne holdninger. Vi skal gennemføre en kulturpolitik, der bidrager til, at børn udvikler sig og forholder sig til tingene på deres egne betingelser. Vi skal lytte til børnene, vi skal respektere deres synspunkter.

Børn har ret til en barndom, der er deres egen. Lad os gøre den stor og indholdsrig, med mange farver og forskellige nuancer.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var hr. Peder Sass' ord om reklamer rettet til børn. Jeg er faktisk meget enig i de betragtninger. Alle vi, der har børn og ser børneudsendelser, ser, hvor massivt de er pakket ind i reklameblokke, og hvordan reklamen sniger sig ind i selve udsendelsen. På den ene eller anden måde præges store dele af vores børne-tv, heldigvis ikke så meget på DR 1, men der er også skjulte reklamer.

Derfor er mit spørgsmål: Kan vi bare vente på en frivillig aftale? Kan vi bare vente på EU? Er vi ikke nødt til at rykke hurtigere frem? Vil Socialdemokratiet være indstillet på meget hurtigt at være med til i hvert fald at udvikle tanken om, hvordan vi vil gribe ind, sådan at branchen og andre aktører på området kan se, at hvis ikke de selv tager sig sammen, så kommer der et konkret lovudspil her fra Folketinget.

Altså mit spørgsmål er mere konkret: Kan vi regne med, at vi inden for nogle måneder kan gå mere til biddet i den her sag, for jeg er bange for, at branchen og EU er alt for langsomme og slet ikke villige til gøre noget?

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Svaret er kort og klart: Ja.

Ester Larsen (V):

Det er en meget engageret redegørelse, som lægges frem om børn og kultur. Alle tænkelige indsatsområder er forsøgt opregnet, og inden for sine små otte sider må man sige at redegørelsen spænder utrolig vidt. Den rummer således brudstykker af halvfilosofiske overvejelser om selve barndommens placering og betydning i menneskelivet og tanker om mere børnevenlig nyindretning af storbyer og meget andet. Ambitionsniveauet er uomtvisteligt højt. En vending som »på alle tænkelige områder« er ret karakteristisk for penneførerens entusiasme. Udgangspunktet er ganske enkelt, at alting skal gøres bedre.

Nu er det umuligt på begrænset tid at forholde sig til de mange enkeltheder, så jeg beskæftiger mig lidt med redegørelsens mål og nogle af dens relativt få nye forslag.

Meget af redegørelsen udgøres af beskrivelser af velfungerende aktiviteter, der faktisk er kommet til verden uden mange bureaukratiske nævn som mellemhandlere. Mange museer har således uden at være forpligtet via lovgivningen opbygget fremragende skoletjenester, mange kommuner har velfungerende musik- og billedskoler, og masser af biblioteker har spændende kulturtilbud til børn.

Men for at begynde et sted: Hviler redegørelsen på en realistisk virkelighedsopfattelse? Et af regeringens fem overordnede mål for børnekulturen er, at alle børn skal have flere voksenkontakter. Jamen hvorfor nu det? Et meget stort antal danske børn vokser op under forhold, hvor de har mange gode kontakter til voksne. Der er faktisk en række småbørnsforældre, som sikrer deres børn tæt og god kontakt med bedsteforældre, med egne venner og med søskende. Der til kommer de mange tilfælde, hvor småbørnsfamilier gensidigt hjælper hinanden med børneoppassning. Det giver yderligere voksenkontakt.

Danmark rummer faktisk masser af eksempler på velfungerende familier, hvor børn har den fornødne voksenkontakt. Rigtig mange børn har gode opvækstforhold i dagens Danmark. Det synspunkt accepteres da også i redegørelsen, hvor det på side 8 fremhæves: »Vi har vel aldrig tidligere været i en periode, hvor de voksne i så høj grad var optaget af deres børns barndom.«

Det tror jeg er en meget vigtig pointe. Vi har flere omsorgsfulde og bedsteforældre end nogen sinde før. Fædre er blevet aktive forældre på en ganske anden måde end deres forfædre. Danmark vrimler med ønskebørn og med forældre, der ønsker at give deres børn rigtig mange gode oplevelser. I redegørelsen har man da også øje for modsætningen til en svag voksenkontakt, nemlig problemer i forbindelse med institutionskulturen, med den totale voksenovervågning af børn. Man konstaterer på side 7: »Børn mangler frirum befriet for voksenstyring«. Få af dagens børn får mulighed for som H.C. Andersen at drømme alene under en stikkelsbærbusk.

Men ved siden af de mange velfungerende børn så kender vi til udsatte børn, børn med lidt voksenkontakt. Disse børn vil ofte være at finde blandt enlige forældre, der lever relativt isoleret. Disse børns behov for øget voksenkontakt bør samfundet medvirke til at finde løsninger på. Men vi hjælper de truede børn dårligt ved at søge at generalisere problemet og foreslå brede, almene tiltag, som sjældent når de børn, der har de særlige behov.

I indledningen slås det fast, at børn skal møde samfundets værdier i de sammenhænge, hvor de færdes. Det synspunkt er jeg meget enig i. Det er jeg også i fortsættelsen: at de skal møde voksne, som er parate til at delagtiggøre dem i den fælles kulturarv og den kulturelle mangfoldighed. Jeg ville egentlig godt for god ordens skyld bede ministeren om sådan lige kort at præcisere indholdet i udtrykket »samfundets værdier«. Og når jeg gerne vil have det konkretiseret, ja, så skyldes det jo den usikkerhed, som ministeren var med til at sprede i sommer om vores kendskab til vores egen kulturidentitet, som ministeren hævdede vi led under usikkerhed over for.

Når det fremhæves, at børn skal møde disse værdier i de sammenhænge, hvor de færdes, ja, så betyder det vel primært i hjemmet og i de institutioner, hvor de har deres daglige gang. Kerneområder må være hjem, børneinstitutioner og skoler. Det må være her, børn for alvor skal lære det fælles værdigrundlag at kende og lære at blive fortrolige med den danske kulturarv.

For at en kultur kan være bærende og rod-fæstet i en befolkning, ja, så er overleveringen af kulturarven fra den ene generation til den næste af helt essentiel betydning. Det nødvendige fundament og værdier og fortællinger ska-

bes i de sammenhænge, hvor børn dagligt færdes. Men for at kulturoverleveringen kan være forsvarlig, bør vi indkredse en kerne af umistelige kulturværdier, som samfundet sikrer at intet barn bliver snydt for at opleve netop i de sammenhænge, hvor de færdes. Det være sig sange, fortællinger eller billeder. Det må være en oplagt opgave for det kulturråd for børn, som ministeren ønsker sig.

I historisk perspektiv er medieområdet relativt nyt, men af afgørende betydning, da det er den del af børnekulturen, der når flest børn med både skidt og kanel. Her er virkelig et væsentligt indsatsområde. Der er imidlertid nogen variation i væsentligheden i redegørelsens forslag. Ministeren henviser til medieforhandlingerne, hvor der skal arbejdes for, at public service-stationer kan øge deres egenproduktion af dansk tv-fiktion for børn. Det vil jeg tilsige Venstres uforbeholdne støtte til.

Der er for tiden en diskussion om, hvad public service er, og hvad det burde være. En af de helt centrale opgaver inden for public service er netop at producere dansk fiktion både for børn og for voksne. Danmark har en rig professionel børnekultur, som skulle kunne sikre solide kvalitetsprodukter; så en sikring af, at børn tilgodeses med kvalitetsprogrammer, ser vi på med meget stor sympati.

Vi har brug for flere gode børnefilm. I det hele taget må børnekulturpolitikken lægge vægt på at fremme kvaliteten; det gælder også tegneserier og computerspil. Vi har brug for flere danske medieudtryk, der giver børn mulighed for at opleve deres egen kultur. I redegørelsen efterlyses der undersøgelser bl.a. af forskelle i pigers og drenges medieforbrug og det til trods for, at ministeren selv fastslår, hvori forskellen består.

I Venstre ser vi principielt mere positivt på at bruge midler direkte til børns kulturoplevelser end på finansiering af mere eller mindre interessante projekter. Tidens projektkultur med løsevne undersøgelser, der ofte fører intetsteds hen, trænger til en kritisk revision. Generelt bruger vi for mange kulturkroner på mellemhandlere og udenomsværker, hvor nyttevirkningen kan være tvivlsom.

Ministeren gentager i sin redegørelse planerne om at indføre forbud mod tv-reklamer rettet mod børn. Tanken kunne umiddelbart virke sympatisk, men er samtidig også mere end problematisk. Meget tyder på, at et sådant forbud

nemt bliver et slag i luften, en tom markering, der mest tjener politiske formål. Hvordan vil man administrere et sådant forbud, der reelt kun vil gælde for TV 2?

Ser man til Sverige, hvor de generelt er mere glade for forbud, end vi er i Danmark, ja, så tyder meget på, at det udløser en række afgrænsningsproblemer med stor forskelsbehandling af tv-stationer, idet der også dér er flere kommercielle stationer, der sender fra udlandet, og som derfor stadig lovligt kan sende børne-reklamer.

Der er uklarhed om, om man f.eks. kan benytte en barnlig udformning af reklamer, der formelt rettes mod voksne. Det er ikke forbudt at markedsføre legetøj for forældre, og gælder forbudet så for en reklame for et børneprodukt, hvor speaken rettes mod voksne? Skal danske virksomheder, der forbryder sig imod forbudet på samme vis som de svenske, risikere bøder på op til 5 mio. kr., en strafstørrelse, som helt skævvrider proportionerne i straffesystemet?

For at beskytte børn mod skadelige reklamer, der kan skabe angst, vold og anden negativ påvirkning, ja, så er det vigtigt og langt mere naturligt at arbejde med de regler, vi allerede har for børnereklamer, og supplere med rimelige, frivillige aftaler. Branchen er rent faktisk positivt indstillet over for selvregulering. Derudover er det mere perspektivrigt at arbejde hen mod fælleseuropæiske regler.

Som nævnt er mange af forslagene hverken usete eller originale. Man har taget et vue over de mange gode eksempler på kulturelle aktiviteter for børn, som rent faktisk findes rundt omkring i landet, og sagt, at man gerne vil have mere af det hele. Det kan jo være godt nok, men man skal bare passe på, at man ikke overvurderer og belaster mulighederne.

Jeg tror, vi skal samle vores interesse mere om kvaliteten end kvantiteten. Vi skal også være opmærksomme på, at mange danske børn bevæger sig på kanten af stress. De vil gerne nå det hele og haster af sted mellem de mange kultur- og fritidstilbud.

Vi skal huske at respektere, at børn er små mennesker, som også skal have mulighed for ro til drømme og fordybelse. Børn skal også sikres mulighed for at lege frit uden voksentilrettelæggelse. Børn skal også have mulighed for at spille bold på græs uden heppende forældre og fløjtende trænere.

Brian Mikkelsen (KF):

Intentionen og ideerne bag en sådan redegørelse anser vi i Det Konservative Folkeparti for at være sympatiske.

Sagen er den, at børnekulturen, børns vilkår, børns konditioner, er noget af det, som et vel-færdssamfund har en forpligtelse til og et ansvar for at tage sig af. Men det kan også let blive for positivt, det kan let blive en *lirumlarum*, for hvem kan have noget imod, at man behandler børn godt? Hvem kan have noget imod, at vi sikrer, at der bliver kultur til børn? Hvem kan have noget imod, at vi laver nogle flere børnefilm? Hvem kan have noget imod, at vi dyrker den identitet, vi har i Danmark på kulturområdet, med at være fremragende på eksempelvis børneteaterområdet? Ja, hvem kan have noget imod, at man laver en sådan redegørelse. Derfor må man så se på, hvad det konkret er, der kan gøres, og ikke mindst, hvad der konkret ikke skal gøres.

Sagen er jo den, at børn om nogen er uspolerede, at børn skal guides, at børn skal behandles, uden at man går ind og spolerer dem ved at ville bestemme alt over dem. Vi voksne er jo blevet spoleret så at sige, fordi vi er blevet konforme; vi har gået op og ned ad hinanden, vi har fået en ægtefælle, vi har fået venner, og på den måde har man sådan taget de værste kanter af hinanden, mens børnene jo er fuldstændig, som de er skabt, har deres egen profil og er helt, som de er. Og dér skal man passe på, at man ikke ødelægger det ved at komme ind med for mange påbud, med for mange gode ideer til, hvordan man kan gøre børn bedre.

Vores opfattelse er snarere den, at vi skal prøve på at finde ud af, hvordan vi sikrer os, at vi ikke blander os særlig meget i børnenes hverdag, ikke blander os særlig meget i, hvad for nogle forhold, der er omkring børnene.

Det handler mere om at sikre, at der er nogle muligheder, nogle tilbud at tage af, men ikke at tvinge og ikke at kanalisere folk ind i en åluruse, så de benytter sig af de forskellige tilbud.

Hvis vi sådan kigger på nogle af de forskellige ideer, jamen så kan vi jo ikke have noget imod, at man dyrker også de eksempler, der har været fremme i den filmaftale, vi har lavet, og at man signalerer over for Filminstituttet, at der skal laves eksempelvis en international børnefilmfestival, at man skal gøre noget mere ud af børnefilmen, også børnetegnfilmen, og at Teaterrådet får besked på, at en del af forestillin-

gerne, en del af produktionen, en del af støtten skal gives til børneteater.

Men vi er imod, at man i nogle af afsnittene i redegørelsen vil begynde at dirigere, hvad børnene egentlig skal udvikle sig til. Til det vil jeg godt sige, at vi jo har en kulturminister, som er begyndt på en prisværdig idédebat om, hvad det vil sige at være dansk, og også om, hvor vi står henne ideologisk i Danmark.

I dagbladet Information fra sidste uge sagde kulturministeren, at vi er gået fra at lade os lede af den usynlige ånd til at lade os lede af den usynlige hånd. Det lyder jo meget godt, og det lyder egentlig også meget dårligt, så derfor kunne jeg jo være meget enig i det, kulturministeren sagde her.

Kulturministeren talte om, at man skulle tage ansvaret fra staten og lægge det ud i det civile samfund. Men når jeg så læser redegørelsen, i hvert fald dele af redegørelsen, specielt de dele, som handler om de elektroniske medier, så synes jeg, at man lader statens hånd omklamre børnene. Kulturministeren tager også ånden væk fra tv-stationerne og prøver at styre dem med hård hånd.

Når vi nu kommer ind på det, som er det essentielle set fra vores side, dér hvor vi i hvert fald er uenige – ellers må jeg sige, at vi er enige i 95 pct. af redegørelsen – nemlig de elektroniske medier, så er sagen jo den, at man har fulgt ministerens ord om at overlade det til det civile samfund indtil videre, altså som det vigtigste, at det er forældrene, der har ansvaret for børneopdragelsen, at det ikke er staten, der skal gå ind og dirigere, hvad børn må se, og hvad de ikke må se: men at man nu ligesom tager beslutningsprocessen væk fra forældrene. Derfor kan vi støtte det, som kulturministeren sagde for en uge siden i Information, men ikke det, som hun sagde for tre måneder siden i redegørelsen her.

TV 2 har selv forsøgt at regulere mængden af børnereklamer. I samarbejde med annoncører og mediebrugere blev reklameblokkene omkring børneprogrammerne lørdag og søndag sat ned fra 5 til 3 minutter, og TV 2 forsøgte at agere ud fra etiske retningslinjer, som Forbrugerbudsmændens har udstukket, i samarbejde med annoncørerne og reklamebranchen, altså i den ånd, som kulturministeren taler så meget om.

Men det vigtigste her er det rent principielle, altså at det er forældrene, der altid har ansvaret for børneopdragelsen. Det er ikke en sød, god

kulturminister, men hr. og fru Jensen, Yvonne og Jens, som sidder ude i rækkehuset, der selv skal kunne afgøre, hvordan deres børn skal opdrages. Det er det rent principielle.

Der er også det rent praktiske: Den eneste, som et sådant forbud mod reklamer for børn under 12 år vil gå ud over, vil være TV 2, for de andre stationer har jo såmænd valgt at sende ovre fra London, også TV Danmark, eller helt skrotte, sløjfe, deres børnereklamer. Så den eneste, det vil gå ud over, er en af de stationer, som sender kvalitetsbørne-tv. Og det er det tredje argument: at det vil gå ud over de kvalitetsbørneprogrammer, der vitterlig er i dansk fjernsyn, i modsætning til meget af det bras, vi ser fra andre udenlandske tv-stationer.

Det fjerde er, at svenske erfaringer med reklameforbud viser, at definitionen er grumset, og det har givet en meget stor administrativ bunke af retssager. Firmaerne i Sverige camouflerer i stigende grad børnereklamer, så de umiddelbart er rettet mod voksne forbrugere, men spottene appellerer stærkt til børn ved hjælp af animerede figurer eller børn lige på den anden side af de 12 år. Jeg tror ikke, at det kræver den store vismand at forudse, at den samme tendens vil fortsætte i Danmark, hvis kulturministeren får held med at indføre et dansk forbud efter svensk forbillede.

Jeg tror heller ikke for det femte, at der er nogen som helst videnskabelig dokumentation for, at tv-reklamer for legetøj og andre børnevarer er skadelige for børn.

Jeg mener altså, at kulturministeren er kommet med det her forslag på et løst videnskabeligt grundlag. Først efter offentliggørelsen af forslaget koblede kulturministeren sig på medieforsker Birgitte Tufte fra Danmarks Lærerskole, der selv var i gang med at undersøge tv-reklamers effekt på børn. Birgitte Tufte har jo tidligere været fremme i medierne og kritisere dansk børnereklame, så hendes konklusioner var altså ikke overraskende.

For det syvende, og det er jo også væsentligt, så ønsker et flertal af danskerne ikke et forbud mod børnereklamer i tv, hvis – og det vil være konklusionen og konsekvensen – det skal finansieres gennem højere licens. Det viser en rundspørge fra analyseinstituttet I & A.

For det ottende har forskere og branchefolk svært ved at få øje på grænsen mellem, hvad der tæller som børnereklame, og hvad der ikke gør. Når Danmarks Radio sender Bamse og Kylling – det er i hvert fald lige i øjeblikket mit

ungste barns yndlingsprogram i fjernsynet – er det så i virkeligheden skjult reklame for Bamse og Kylling og Ælling, og hvad de ellers hedder, Aske og Luna til orientering, eller skal det gøre det muligt at købe alverdens merchandise i form af dukker, videobånd og tøj med de populære figurer på? Hvad er det egentlig? Er det reklame, er det et filmprogram, eller hvad er det, det her handler om?

Alt i alt må jeg sige, at hvis vi ser bort fra ideen om børnereklamerne, og hvis vi ser bort fra nogle af de tendenser til omklamring, der er i redegørelsen, og de alt for stærke signaler om, at det er det offentlige, der skal gå ind og påtage sig nogle opgaver, synes vi da, at ideen er sympatisk, og det er også vigtigt, at man får sat skub i diskussionen, men der mangler altså lidt skub fremad. Der mangler nogle mere konkrete forslag til, hvad man kan gøre for at værne børnene og sikre en bedre børnekultur i Danmark. Men de tiltag, der er, altså på film-, teater-, tegnefilmområdet, musikområdet, musikskolerne, kan vi da som udgangspunkt godt støtte.

Ole Sohn (SF):

Kulturpolitik er at stimulere refleksion frem for refleks. I vores moderne verden kan denne overskrift ikke understreges nok, for en af konsekvenserne af det moderne elektroniske eventyr er, at vi kollektivt bevæger os fra handlinger på grundlag af refleksion til handlinger pr. refleks. Påvirkningerne sker simpelt hen så hurtigt, at der ikke bliver tid til eller vi ikke tager os tid til at reflektere.

Netop tid til refleksion er vigtigt, når vi snakker om børn og kultur, og med denne redegørelse, hvor regeringen sætter børnekulturen på dagsordenen, er man med til at anerkende børnekulturen, og det skal regeringen have ros for.

Barndommen er nemlig ikke blot et forstadium til voksenlivet, men en del af livet, som børn og unge har krav på at kunne nyde og opleve, uden at der hele tiden skal skeles til værdi i forhold til voksenlivet. Vi lever jo heller ikke som voksne vores liv alene for at sikre en rimelig alderdom. Vi ønsker at leve vores liv ud som voksne, og børn og unge skal også leve deres livsperiode ud.

Hvis vi skal skabe bedre rammer for børn, er det vigtigt, at vi tager udgangspunkt i børns situation og i en reel forståelse af børns vilkår. Derfor kan vi passende skele til FN's konvention om børns rettigheder, når vi nu skal til at skabe bedre vilkår og rammer for børn og unge.

Konventionen peger bl.a. på tre områder. Det er behovstilfredsstillelse, det er beskyttelse, og det er deltagelse. Man kan sige, at vi hidtil har gjort meget på de to første områder, men nu er vi blevet mere bevidste om, at børn er deltagere, aktører i deres eget liv, og med denne redegørelse her og de initiativer, regeringen lægger op til, kan der skabes mere rum for børnekulturen, og det er, som en af ordførerne for et lidt større parti ofte siger det, slet ikke så ringe endda.

SF mener, at det er uhyre vigtigt, at børn aktivt involveres i at bygge deres eget liv op. Vi skal spørge dem for at lytte til deres egen fortolkning af verden, og vi skal inddrage dem for at få dem gjort medansvarlige for deres eget liv, for kun på den måde kan de blive medskabere i den verden, de er en del af. Det er derfor, det er så afgørende, at børn bliver aktører i deres eget liv. På samme måde skal vi voksne ikke arrangere noget for børn hen over hovedet på dem, men sammen med dem.

SF er meget enig med regeringen i den kulturpolitiske målsætning, som indleder denne redegørelse, nemlig at kulturpolitikken skal medvirke til, at børn så tidligt som muligt føler, at de er en del af et fællesskab. De skal vide, at de ikke er alene, men er med i en større helhed. Børn skal derfor møde samfundets værdier i de sammenhænge, hvor de færdes, og de skal møde voksne, som er parate til at delagtiggøre dem i den fælles kulturarv og den fælles mangfoldighed.

Men hvad er det for værdier, der møder børn her på tærsklen til det nye årtusind? Det er et individualistisk, markedsorienteret univers, hvor enhver er sig selv nok, hvor solidariteten kan ligge et meget lille sted, og hvor der efter vores opfattelse slet ikke i tilstrækkeligt omfang bliver tilført børn noget at perspektivere deres liv ud fra. Det er klart en medvirkende årsag til, at mange børn har mere end svært ved at se meningen med livet. Eller sagt lidt mere brutalt: Hvis man ikke har noget at miste, så har man heller ikke noget at slås for.

Og i parentes bemærket kunne man jo opfordre kulturministeren til at rundsende den kulturpolitiske redegørelse til Folketingets Retsudvalg og til de mange politikere, der tager aktivt del i den standende voldsdebat, for de voksne, der skal delagtiggøre børn i den fælles kulturarv, behøver ikke nødvendigvis at have en knippel i hånden.

I vores moderne vidensamfund har vi fået frihed til at gå vores egne veje, til at vælge vores egen facon og livsstil og vælge hinanden fra. Det gør børn også. I den individualiserede verden har vi en kolossal opgave i at skabe fællesskaber for børn. Eksempelvis skal bibliotekerne ikke blot være steder, hvor børn kan låne bøger, og idrætsforeningerne skal ikke blot være steder, hvor børn kun kommer og træner. Det er vigtigt, at børn tilhører et fællesskab dér, hvor de er, og det er vigtigt, at det er fællesskaber med synlige voksne og fællesskaber, hvor der er normer og værdier med rammer, krav og forpligtelser, og fællesskaber, hvor børn selv bliver bedt om at tage stilling.

Derfor skal eksempelvis idrætsforeningerne og deres ledere have en vægtig plads, når vi snakker børn og kultur. Deres arbejde er et led i en dannelsesproces, for idræt er kultur. Det betyder, at en idrætsleder ud over en faglig viden også skal have formidlingsmæssige og menneskelige kvalifikationer. På samme måde skal bibliotekerne også kunne andet end at låne bøger ud. De skal målrettet arbejde for at udvikle den rolle, som de har påbegyndt, udvikle rollen som kulturhuse, hvor børn kan udfolde sig og udvikle hele deres potentiale.

Når jeg nævner idræt som eksempel, ja, så er det, fordi der er en nøje sammenhæng mellem fysisk sundhed og oplevelsen af trivsel, glæden ved at slå til og deltage i et socialt samvær. Vi kan sige det på den måde, at det fysiske, det sociale og det psykiske hænger ganske nøje sammen.

Derfor har forældrene, institutionen, skolen et ansvar for, at børn udfolder sig fysisk og bliver fortrolige med sunde kostvaner. Det er faktisk noget af det, som jeg mener at redegørelsen ikke i tilstrækkeligt omfang har prioriteret, men noget, som jeg mener det er vigtigt at vi også får inddraget i debatten om børn og kultur.

Samtidig er det i vores videnbaserede verden vigtigt at understrege, at der også er brug for dem, der ikke er nørder. Vi må ikke glemme, at mennesker har mange kompetencer. Der er kompetencer på det sproglige område, på det sociale, det kropslige, det musiske og en række andre områder. Vi skal ganske enkelt arbejde for at skabe plads for alle.

Når jeg her i ordførertalen mere har forholdt mig til vores overordnede værdier og holdninger til børnekulturen og ikke så meget til de enkelte initiativer i redegørelsen, er det ikke et udtryk for, at jeg ikke finder det væsentligt.

Faktisk er det et udtryk for, at vi i al væsentlighed og i hovedtræk er enige i regeringens konkrete prioriteringer.

Dog har jeg afslutningsvis et par enkelte kommentarer til nogle af punkterne:

Vi er meget enige i, at der skal oprettes et kulturråd for børn, men som vi også tidligere har påpeget i andre sammenhænge, finder vi det rimeligt, at ministeren ikke udpeger et flertal af medlemmerne i et sådant råd, men at man kommer i en situation, hvor ministeren udpeger i den her sammenhæng 4 medlemmer inklusive formanden ud af rådets 9 medlemmer, sådan at der også er andre aktører, der kommer ind med indstillinger.

Vi er meget enige i de beskrivelser, der er af musikskolernes kæmpesucces, og vi er faktisk også enige med regeringen i de initiativer, der lægges an til: at det er nødvendigt at styrke den levende musik, hvor børn selv er udøvende, og derfor at sikre, at skolernes musikundervisning får en meget central placering. Det finder vi faktisk temmelig afgørende.

Måske er det lidt i periferien af redegørelsen, men jeg vil dog gerne understrege, at når man satser massivt på musikundervisning i skolerne og musikskolerne, er det jo vigtigt at sikre sig, at hele det musiske økosystem bliver en helhed. Derfor vil jeg da også gerne understrege her, at vi finder, det er vigtigt, at den rytmiske lov for spillesteder gennemføres, sådan at vi får en helhed i det musiske økosystem.

Vi er meget enige i regeringens ønske om at lave musiske skoler, hvor billedkunst, drama og musik føres sammen under samme rammer. Vi er faktisk meget glade for den bemærkning, der står, måske i parentes, om et muligt fremtidigt billedkunstråd, og jeg vil gerne her tilsige regeringen aktiv støtte i at få fjernet ordet »muligt«.

Vi finder faktisk – og det synes jeg også er værd at understrege, særlig i forhold til den forrige ordfører – at det er et meget rimeligt krav, regeringen stiller om, at der skal skabes reklamefri zoner i tv, ligesom vi også er varme tilhængere af, at computerspil mærkes i lighed med videofilm.

Det sidste, jeg vil sige noget om, er spørgsmålet om bibliotekerne:

Vi støtter den delvise ligestilling, der sker af materialerne på bibliotekerne, sådan så vi også fremover får de digitale medier repræsenteret på bibliotekerne, men vi mener faktisk også, at man skal udvide det fuldt ud og sikre plads til film og video, sådan at gode kvalitetsfilm også

bliver noget, der bliver tilgængeligt for alle i samfundet.

Når vi senere på efteråret kommer til debatten om biblioteksloven, så finder jeg det væsentligt her at understrege, at det, at vi udvider materialevalget på bibliotekerne med internetadgang og digitale medier, ikke skal ske på bekostning af bøgerne, som er det centrale i bibliotekernes virksomhed. Også ihukommende overskriften på mit indlæg: at det er igennem bøgerne, man udvikler fantasien og giver ro og også mulighed for refleksion, og det er for os temmelig afgørende.

Skal der være en lille anke mere til redegørelsen, så er det, at der for mange steder står, at vi skal gøre noget for børn og unge, og for få steder står, at det skal være af og sammen med børn og unge. Men alt i alt tilsiger SF regeringen støtte i realiseringen af de mange initiativer, der lægges op til i denne redegørelse om børn og kultur.

Aase D. Madsen (DF):

Kulturministerens redegørelse om børn og kultur er defineret i de fem hovedpunkter i kulturprogrammet, som hedder: »Alle børns kulturelle muligheder skal styrkes, alle børn skal have lettere adgang til kulturarven, alle børn skal have flere voksenkontakter, alle børn skal høres, alle børn skal beskyttes«. Det er overskrifter, som vist alle her i Folketinget kan være mere eller mindre enige i, men når man går dybere ned i substansen, er der efter Dansk Folkepartis mening mange ting, som vi kunne ønske os at få en nærmere forklaring på.

For det første havde Dansk Folkeparti forventet, at der var lagt stor vægt på, at det var netop den danske kulturarv, der skulle indgå som en uhyre vigtig brik i det brogede puslespil af forskellige tiltag, som ministerens redegørelse indeholder, ikke mindst set på baggrund af, at ministeren selv har udtalt, at danskerne mangler selvforståelse. Hvis ministeren har ret i det, så mener Dansk Folkeparti, at ministeren burde have lagt meget, meget stor vægt på at indarbejde de specifikt danske kulturtiltag i redegørelsen.

Således finder Dansk Folkeparti det helt naturligt og nødvendigt, at der indgår en målsætning om at styrke sproget dansk og dansk historieundervisning i skolerne i redegørelsen, men det er måske dybest set det, der ligger i ministerens bemærkninger på side 6, hvor det hedder: »Det vigtigste værn mod rodløshed er

det fælles sprog, de fælles værdier og dermed vore fælles referencer.« Hvis det er tilfældet, er Dansk Folkeparti helt enig med ministeren på dette område.

Med hensyn til de bebudede ændringer i folkebiblioteksloven, ser Dansk Folkeparti positivt på, at bibliotekerne styrker læsningen af børnebøger, men når bibliotekerne nu skal omdannes til en slags multimediehuse med adgang til hjemlån af bl.a. filmmateriale og nye digitale elektroniske medier, musik-cd'er, cd-rom'er, må Dansk Folkeparti sige nej til det fremtidige elektroniske slaraffenland.

Set på baggrund af, at kommunerne i forvejen kæmper med at få budgetterne til at hænge sammen, mon så ikke de ældre ude i kommunerne har mere brug for en ordentlig pleje, end at statslige og kommunale skatteydermidler går til at fodre børnene med digitale herligheder, som forældrene dybest set selv må sørge for? Man kan håbe på, at kommunerne foretager en mere fornuftig prioritering af opgaverne, end der er lagt op til i forbindelse med ministerens aftale med Kommunernes Landsforening på dette område.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig, at ministeren oplyste om, hvor store statslige midler der bl.a. skal indgå i det nye Kulturråd for Børn, og hvor store midler der skal til for i det hele taget at realisere de skitserede planer, der ligger i redegørelsen.

Det fremgår jo af redegørelsen, at børn skal beskyttes mod tv-stationernes forråelse og skræmmende billedudtryk, men hvordan skal det realiseres?

Det burde måske være en enkel sag med hensyn til de to public service-stationer, hvis der er flertal her i Folketinget og mod og mandshjerte til at sætte tommelskruerne på DR 1 og DR 2 og TV2 med hensyn til at kræve kvalitetskravet overholdt til punkt og prikke. Men så kender vi jo også hylet fra kanalernes side om programcensur.

Bortset fra det tror Dansk Folkeparti, at tanken om at stoppe reklamer rettet direkte mod børn, skjulte reklamer osv., ikke kan gennemføres, uden at det går stærkt ud over TV 2's i forvejen synkende økonomiske skude. Det giver en konkurrencemæssig begmand, da tilsvarende påbud naturligvis ikke kan gøres gældende for de kommercielle tv-stationers vedkommende. Men jeg ser, at de økonomiske konsekvenser af forbudet vil indgå i de kommende for-

handlinger om medieforliget, og det betyder nok kun én ting, nemlig licensforhøjelser.

Jeg vil til slut henvise til, at Dansk Folkeparti har bebudet en bred kulturpolitisk forespørgselsdebat her i Folketinget, hvor mange andre områder såsom undervisning, sprog, etik og andre kulturpolitiske spørgsmål tages op. Heri vil naturligvis også børnekulturen indgå som et vigtigt element, således at det bliver helt klart belyst, om det er den almindelige dansker, der mangler selvforståelse, eller om det er et specifikt problem for kultureliten her i Danmark.

Peter Duetoft (CD):

Jeg ville jo gerne kunne starte med at rose redegørelsen, og derfor vil jeg tillade mig at springe første side over, for første side i redegørelsen er da noget af det mest lallende, der overhovedet er set i Folketinget længe, fyldt med underlige vurderinger af målet med en kulturpolitik. Altså den dér med, at alle børn skal høres og alle børn skal beskyttes og alle børn skal have det ene og det andet og det syvende: Hvad er det for noget sniksnak? Det kan jo ikke bruges til noget som helst.

Jeg var dybt deprimeret, da jeg var kommet igennem den første side, indtil det gik op for mig, at på de efterfølgende sider kom der noget, der var lidt mere konkret.

Men altså, hvis man skal formidle en kulturpolitik, så er det da godt, det kun er i Folketinget, den her redegørelse bliver læst, for hvis der var nogen, der læste den uden for det her hus, så var der da ingen, der gad beskæftige sig med det for fremtiden. Men når det er sagt, så er der på de efterfølgende sider ganske gode ting.

Jeg vil godt tage udgangspunkt i det, som ministeren jo også var ude i i sommer, og hvor jeg var helt enig med ministeren – jeg har selv sagt det på flere tidspunkter i debatter her i Folketinget – nemlig i, at den diskussion, vi har i øjeblikket i Danmark, naturligvis er en værdiskussion.

Jeg er overbevist om, at mange af de diskussioner, vi har om de udfordringer, som Danmark står i både internationalt og i forhold til etniske minoriteter osv., og meget af den usikkerhed og meget af den frygt, der findes nogle steder, bygger på, at en række af de værdier, man altid har sat højt i det danske samfund, er trukket lidt i baggrunden i debatten.

Fællesskabet, ansvaret for hinanden, vores historie, vores sprog, vores generelle kulturelle

baggrund er det vigtigt at de kommende generationer har med sig som ballast. Det må være ulykkeligt at være usikker i en ny verden, men det må være endnu mere ulykkeligt at være usikker i en ny verden, hvis man ikke kender sine egne rødder og sine egne værdier. Derfor er jeg enig i, at et af kulturpolitikens væsentligste mål for børn og unge er en understregning af disse generelle ting. Det er det, der er et af formålene.

Det andet er vel at finde ud af, at der faktisk findes andre mennesker i verden end en selv.

Kigger man bare 10 år frem, så risikerer man jo, at mange menneskers – herunder alle børnenes – oplevelser kommer via Internet, kommer via video, kommer via den elektroniske verden, hvor man kommer hjem og sidder derhjemme og kigger ind i en skærm og ikke beskæftiger sig med noget som helst andet.

Der skal et eller andet til for at lokke de unge mennesker ud i fællesskabet. De skal i skolen lære, at der et andet fællesskab, at det altså betyder noget at spille amatørteater, at det betyder noget at være sammen om at løse en opgave, at det at være sammen og være i dialog med hinanden i sig selv er en kvalitet. Hvis ikke vi lærer de unge mennesker det via kulturpolitikken og via uddannelsespolitikken, ja, så tror jeg, vi får et koldt, teknokratisk, strømnet samfund, som ingen af os kan være tjent med. Jo, der er bestemt store ting omkring børnekulturen.

Jeg er meget glad for redegørelsens melding om, at man skal bygge bro mellem forskellige forvaltninger, sådan så man kan komme videre i børnekulturpolitikken. Flot! Vil kulturministeren ikke love mig på næste ministermøde at tage det op over for andre ministre. Hvor ville det dog være dejligt, hvis man på socialpolitikens og sundhedspolitikens og en række andre områder ville sige både i kommuner og i amter og også i staten: Skulle vi ikke se på det her i fællesskab?

Dansk Folkepartis ordfører her i dag gav jo i virkeligheden et meget godt eksempel på, at her i salen skulle der også lidt undervisning til. For til påstanden om, at der jo ikke er råd til disse kulturcentre i kommunerne, for det vil gå ud over de gamle, så er min påstand, at man sparer penge i det offentlige ved at gå ind i kulturpolitikken, for jo mere kultur, jo mere sammenhold, jo mere baggrund de unge mennesker får, jo færre penge er vi nødt til at bruge på justits-

væsenet, og jo færre penge er vi nødt til at bruge på socialsystemet.

Men her kommer igen den dér opdeling i forskellige sektorer: Uha, det er kultur, det er dyrt! Tænk engang, hvis det i virkeligheden var et sted, hvor en indsats her kunne gøre, at vi sparede penge andre steder til meget ulykkelige ting. Jeg tror, vi er nødt til at se tingene som helheder, og jeg er glad for, at redegørelsen lægger op til det.

For CD er skolen central, også i kulturpolitik. Vi vil gerne være med til at gøre folkeskolen til ikke bare et sted, hvor man kommer nogle få timer om dagen og bliver undervist, men et sted, der i virkeligheden er et samlingspunkt for de unge mennesker hele dagen, sådan så eksempelvis undervisning foregår i løbet af formiddagen, men eftermiddagen så har fælles aktiviteter af kulturel karakter. Det kan være musik, det kan være drama, det kan være idræt, det kan være så mange forskellige ting, men sådan at man dér er sammen om at have sit liv. Det giver struktur i de unge menneskers liv, men det giver også en mulighed for at give nogle tilbud, som man ikke kan give i dag.

Så i stedet for, at det skal være bibliotekerne, tror jeg, vi også herinde er nødt til at tænke mere på tværs og sige, at kulturpolitikken er et instrument, der skal ses sammen med f.eks. skolepolitikken, for at det kan løses.

Når jeg så siger det med skolen, tror jeg også, det er meget vigtigt at vænne børnene til, at alting ikke er oplevelser. Ting er også deltagelse. Den dér passive holdning, at man skal sætte sig ned på en stol og glo på eller andet, så sker der noget, og de andre gør det, tror jeg det er vigtigt at gøre op med.

Jeg er engang blevet berømt i Sindal og omegn på én bemærkning, og det var, da jeg engang tillod mig at sige, at der var relativt mere kultur i Sindal, end der er i København. Min begrundelse var selvfølgelig, at deroppe deltog folk rent faktisk i de kulturelle tilbud, mens man i København satte sig ned for en eller anden billetpris og forsøgte at opleve noget. Jeg tror, det er vigtigt at lære de unge mennesker, at man skal være med, og at der skal være aktivitet i det.

Så er der det med voksenkontakten. Jamen hvem i alverden er det, man gerne vil have voksenkontakt med? Man skal vel ikke have en flok professionelle til at være voksenkontakt. Voksenkontakten er vel i høj grad en kontakt med familien, med vennerne, med forældrene.

Det er den, der skal styrkes. Og så har vi altså endnu et eksempel på, at det ikke er nok at diskutere kulturpolitik. I virkeligheden bør det her jo bunde i en arbejdsmarkedsdiskussion om, hvordan vi sørger for, at familierne overhovedet kan være sammen og forældre kan være sammen med deres børn. Det er vel i virkeligheden den allerallervæsentligste form for voksenkontakt, der er.

Jeg synes ikke, vi kan have det her løsrevet fra denne her diskussion; det er altså en meget videre diskussion. Jeg er ikke sikker på, at det mest geniale i denne verden er at kræve en uges ekstra ferie, som nogle gør. Jeg tror i virkeligheden, det vil være meget mere genialt at sørge for, at man i dagligdagen kan få noget mere fleksibilitet, end det med at få en uges ferie mere. Det er jo så et arbejdsmarkedsspørgsmål, men igen sagt for at illustrere, at det ikke er nok at se på børnekulturpolitikken, for der er så mange ting udefra, der præger de rammer, det her skal være i.

Det musikalske fællesskab er måske et af de mest centrale, vi har, fordi man er på lige fod. Der kan vi f.eks. få integrationen af de etniske minoriteter indblandet, for musik kan man godt finde sammen om.

Jeg er varm tilhænger af musikskolerne, vil jeg gerne sige. Jeg håber, at regeringen på et tidspunkt kan finde ud af, at det skal være en skal-lov og ikke en kan-lov, og jeg håber da også, regeringen på et tidspunkt kan finde ud af, at det ikke er 17-18 pct., man skal have i tilskud fra staten, men at man gerne skulle op på de 25, men det må vi jo se på hen ad vejen. Jeg tror bare, man skal passe på, at man ikke ødelægger noget, der er utrolig samlende og givende for de unge menneskers kulturopfattelse, nemlig hele den musikaktivitet, der er rundt omkring.

Og så minister, minister: Altså de der forbudstanker, hele den der gammeldags holdning med, at vi kan bygge en eller anden lydmur eller billedmur op omkring Danmark, for bare vi forbyder noget i Danmark, halleluja, så har vi løst alle problemer – et reklameforbud, hold da op! Den mødte jeg jo altså i et radiatorråd for 20 år siden, og da var den endda forældet.

For det første kan man ikke andet end at ryste på hovedet over et forslag, der rammer nationale stationer og ikke rammer det, der kommer ind til os udefra.

For det andet er det vel rigtigt, at hvis man lever i en kuvøse – og jeg har prøvet det i 3 uger engang for mange år siden, så jeg kan ikke

huske så meget af det – så er jeg sikker på, at det er sådan, at man føler sig ret isoleret fra omverdenen. Hvis man er opvokset isoleret fra omverdenen, får man et chok, når man møder virkeligheden, og virkeligheden er jo altså ikke, at der ikke er nogen reklamer, indtil man er 14, og når man er over 14, så kommer alting lige pludselig væltende. Hovedsagen er, at man lærer at håndtere dem.

Og så det tredje, og her synes jeg egentlig, vi er ved noget meget centralt – det ligner den med revselsesretten i gamle dage: Man fratager forældrene ansvaret. Altså, jeg ved da godt, det er besværligt, og jeg ved da godt, at det er ubehageligt, når lille Peter eller lille Jens eller lille Sonja kommer rendende og siger: »Mor, mor, jeg vil gerne have sådan og sådan«, men en eller anden skal jo sige nej, og jeg vil altså hellere have, det er forældrene, end det er staten.

Jeg mener, at man er med til at forflygtige forældrenes ansvar for deres egne børn ved at indføre den slags forbud. Det er ikke en hjælp til nogen som helst; det er ikke en hjælp til forældrene, det er ikke en hjælp til samfundet, det er en forflygtigelse af et forældreansvar, som skal understreges, nemlig at det er dér, afgørelsen træffes.

Jeg vil nødig have et samfund, hvor vi flytter flere og flere beslutninger væk fra forældrene og over til det offentlige, fordi det offentlige nu ved bedst. Derfor, fru minister, lad nu være med at blive ved med den der om reklamehal-løjet. I al fald kan jeg sige, at jeg vil opfordre ministeren til at lade være med at bunke det ind i et medieforlig, for en medieforligsforhandling med det på dagsordenen er stort set allerede startet med at gå i vasken, og det var jo ikke den fiasko, vi skulle have, vel?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Nu nævnte hr. Peter Duetoft, at disse nye multimediehuse skulle give en helhed. Så vil jeg da gerne spørge hr. Peter Duetoft, hvad socialt det i det hele taget giver at hjemlåne musik, pc'er, cd-rom'er og andre digitale herligheder.

Jeg vil da også gerne spørge om, hvilket socialt sammenhold det giver, når man faktisk sidder og glor på hver sin pc-skærm i hver sit hjørne i sådan et multimediehus.

Selvfølgerlig, hvis der er dans og musik osv., så kan man sige, det kan give socialt sammenhold, men på de der digitale skærme ser jeg tværtimod, at man isolerer sig, og jeg sagde ud-

trykkelig i min ordførertale, at jeg gik meget ind for, at det var på bogområdet, at bibliotekerne skulle styrkes.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil sige til fru Aase Madsen, at hun svarer på noget, jeg ikke sagde. Det, jeg anfægtede, var påstanden om, at der ikke var råd til de kulturelle ting, fordi de ældre i kommunen så ville få det dårligere. Det har ikke noget at gøre med, om det skulle være multimedier eller ikke-multimedier. Det har noget at gøre med, at jeg brugte det som et eksempel på, at man skal passe på kassetænkning, også inden for kommunen, at man i virkeligheden – det er ikke derfor, man skal gennemføre det – faktisk godt kan spare ganske mange penge ved at have en ordentlig kulturpolitik i kommunen, så man er fri for at have de unge mennesker til at blive både rodløse og kriminelle, og hvad ved jeg.

Min partistifter, Erhard Jakobsen, var kendt som borgmester i Gladsaxe, og jeg har da læst, at han dengang havde et slagord om en kommunal rideskole, nemlig påstanden: Jeg vil hellere have, at de unge mennesker lugter af hest end af hash.

Det er den tankegang, nemlig at en god kulturpolitik faktisk kan afbøde nogle ulykker senere, der koster samfundet meget, der gør, at de ældre mennesker i kommunen måske skulle være glade for kulturpolitikken i stedet for fru Aase Madsens synspunkt om, at kulturpolitik har vi ikke råd til.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Den med heste og hash kender jeg udmærket godt, for jeg har redet i mange år, og dér giver jeg hr. Peter Duetoft utrolig mange roser. Det ved jeg godt. De små striglepiger er guld værd, og de går op i det med liv og sjæl. De kommer garanteret ikke til at lugte af hash.

Jeg siger bare: Der er noget, der hedder prioritering. Det, man så kan prioritere, er: Før dem over til idræt, området med heste, osv. Det er da udmærket. Det koster faktisk ikke fem flade øre.

Men når man så siger: Multimediehuse kontra de ældre, så er det en prioritering, og dér prioriterer Dansk Folkeparti altså de ældre højere, og kan man så spare nogle penge, skulle de sparede penge så gå til de ældre. Det er en prioriteringsopgave.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jamen hvis nu multimediehuset lærer de unge mennesker at have et mere afslappet forhold til elektronikken og dermed undgå det, jeg i min ordførertale talte om, nemlig det dér med, at man tror, at en skærm er hele verden, og at man bare skal sidde dér, så er man et lykkeligt menneske, har det da også gjort noget godt.

Jeg har umiddelbart den samme skepsis med hensyn til det indholdsmæssige, for som jeg stod heroppe og sagde, skal man passe på, at man ikke får gearret den dér meget teknologifiserede linje op, men jeg vil da ikke bare slå ud med armene og sige: Det er muligt, det her slet ikke virker. Lad os dog prøve at se, hvordan det virker, for det kan godt have den positive effekt. Jeg tror faktisk, at man skal lære at håndtere de nye medier. Man skal ikke lære, hvad der er i dem, men man skal lære at håndtere dem og bruge dem på en rimelig måde, og dér kunne sådan en effekt faktisk godt være effektiv, det kunne jeg godt forestille mig.

Henrik Svane (RV):

Det er en inspirerende og væsentlig redegørelse fra kulturministeren, hvilket også har kunnet mærkes på debatten. Jeg kan ikke tage fat på alle de mange emner, redegørelsen berører, men vil koncentrere mig om nogle enkelte.

Men indledningsvis vil jeg da gerne understrege, inden jeg tager fat på selve redegørelsen, at vi ikke må glemme, at børns opdragelse og kulturelle oplæring er forældrenes ansvar, ikke samfundets. Selv om vi i disse år oplever, at mange forældre ikke kan overskue at tage hånd om deres børn, og at den sociale arv fortsat er en realitet, insisterer Det Radikale Venstre på at fastholde forældrenes ansvar for deres børn.

Vi skal ikke give op over for den udfordring, selv om den er stor, fordi samfundet og samfundets institutioner på mange områder har overtaget forældrenes rolle. Institutioner kan dog aldrig kompensere for nogle forældres ligegyldighed over for deres børns behov. Børn har det nemlig godt, når forældre gider snakke med dem, når de fornemmer, at der er tid til, at de bliver taget alvorligt.

Princippet om forældrenes ansvar og samfundets medansvar, er altså et meget væsentligt udgangspunkt for Det Radikale Venstre, også når det er kulturpolitik, der diskuteres.

Når det gælder redegørelsen, falder ideen om et Kulturråd for Børn i øjnene. Det er en god

idé, og jeg tror, at et sådant råd kan være med til at nytænke den måde, vi normalt arbejder med børnekulturen på. Forslaget skal selvfølgelig også suppleres af en større lokal koordination mellem de forskellige relevante instanser, men samspillet mellem de to niveauer udgør en god kombination og har et potentiale til at styrke det børnekulturelle udbud væsentligt.

I forbindelse med en mere koordineret lokal indsats nævnes bibliotekerne. Det er helt nødvendigt, at bibliotekerne spiller en stor rolle, og de bør være et lokalt omdrejningspunkt for børnekulturen. Men de må ikke stå alene med opgaven, eller endnu værre: opfattes som monopoltagere på arbejdet med børnekulturen. Det er afgørende, at der også bliver plads til de mange ildsjæle, og ildsjælene er ikke nødvendigvis altid identiske med førstebibliotekaren.

Apropos biblioteker er det vigtigt, at de lokale bibliotekers rolle udbygges, og at bibliotekerne fastholdes som et attraktivt sted at komme for børn. Hvis det skal lykkes, tror jeg, at det er nødvendigt, som det ny bibliotekslovsforslag lægger op til, at bibliotekerne sikres penge, så de er opdaterede på den teknologiske side, at udbudene af bøger og de nye medier styrkes, og at bibliotekerne fortsat stimulerer børnenes nysgerrighed og koncentration.

En anden prioritering er at forbedre samspillet mellem kulturen og de institutioner, hvor børnene tilbringer meget af deres tid. Med den nuværende udvikling på folkeskoleområdet, hvor ideen om en heldagsskole vinder mere og mere indpas, er det nødvendigt med nogle grundige overvejelser om, hvordan det sikres, at folkeskolen ikke ender med at blive opfattet af børnene som danmarkshistoriens største eftersidning.

I de kommende diskussioner må vi tænke nyt og kreativt. F.eks. må vi diskutere, hvorfor musikskolens, billedskolens, dramaskolens undervisere ikke finder vej ind i folkeskolen. I en tid, hvor der råbes på kreative og innovative medarbejdere i erhvervslivet, er det foruroligende, at de musisk-kreative fag mange steder lider en krank skæbne, ikke mindst fordi ikke alle underviseres faglige niveau altid lever op til fagenes målsætninger.

Tør vi udfordre lærernes monopol i en fordomsfri debat for at få frisat energier, så vi ender med at få udviklet børnenes kunstneriske anlæg bedre, end det sker i dag?

Jeg vil påstå, at kunstnerne i det kommende århundrede vil få mindst lige så stor betydning

for samfundsudviklingen, som ingeniører og videnskabsmænd har haft det i vort århundrede.

Medierne er et andet område, som der er megen diskussion om, når det gælder deres indflydelse på børns udvikling. Medieforbruget blandt især børn og unge er stigende, og teknisk er der ingen grænser for, hvad der kan lade sig gøre, når det handler om kommunikation, underholdning og manipulation. Derfor er det utrolig vigtigt, at børn lærer at forholde sig fornuftigt til de mange nye medieformer. Ved at børnene arbejder med multimedier og lignende, gøres de bevidste og ikke mindst kritiske over for de nye medier og den information, de modtager, hvilket igen gør dem til bedre brugere og forbrugere.

I Nordjylland, hvor jeg kommer fra, har vi Nordjyllands Mediecenter, der arbejder sammen med skoler og andre institutioner om at udvikle børns og unges kritiske sans over for de mange multimedievirkemidler. Mediecentret fokuserer ikke på den tekniske side af sagen, men på indholdet og den måde, som børnene påvirkes på. Det giver de unge et godt udgangspunkt, når de skal forholde sig til den dannelse eller mangel på samme, som medierne sætter.

Mediecentret har således spillet en vigtig rolle og bidraget til at opkvalificere de unge til aktive, bevidste og kritiske brugere af medierne. Lignende initiativer er måske en god idé andre steder i landet.

I mediesammenhæng er det også på sin plads at nævne spørgsmålet om børnereklamer, der jo har fyldt meget i debatten. Det Radikale Venstre ønsker, som kulturministeren har givet udtryk for, at børn først og fremmest opdrages og udvikles som borgere og ikke blot som forbrugere, og derfor er det en god idé at skabe et rum til børnene og et tilbud til forældrene på de offentligt finansierede tv-kanaler, hvor børnene kan være fri for reklamer.

Et andet område er de rammer for udfoldelse, som børnene har. Det er vigtigt, at vi med midler fra f.eks. lokale- og anlægsskuffen fortsat udvikler nye fysiske rammer, ikke mindst i storbyerne, hvor forholdene ofte er de ringeste. Det gælder f.eks. idrætsområdet, hvor de traditionelle sportshaller bør udfordres af nye, rustikke og slidstærke haller, der ikke hindrer børns og unges fantasi og udfoldelse eller hindrer afbenyttelsen af faciliteterne, fordi pedellen skal lukke kl. 22.00.

Endelig skal vi som politikere og voksne sørge for, at børn en gang imellem kan blive fri for os. Børnene skal have nogle frirum, hvor de leger og udvikler sig på deres egne præmisser, hvor de får lov til at løse nogle af de konflikter, der er på legepladsen eller i skolen osv.

Et af de største problemer, som jeg tror vi foreløbig blot har set toppen af, er visse forældres rugementalitet. Deres omklamring af deres 1,7 barn er ved at skabe en ny tids børn.

»Curlinggenerationen« er den blevet kaldt – curling, fordi forældrene løber foran deres egne små poder og flytter alle de små forhindringer på deres vej. Ingenting må afspore eller genere deres lille guldklump. Formålet er at få deres eget barn placeret i centrum i samfundets smørhul og gerne på andres bekostning, hvis det er prisen. Barnet sættes i kuvøse.

Denne tendens til egoisme og mig selv førstmentalitet er en udvikling i det danske samfund, som vi i Det Radikale Venstre gerne vil søge at imødegå.

En god kulturpolitik kan bruges til at ændre og endda udrydde curlingmentaliteten. Kulturen og kunsten er med til at skabe en fælles referenceramme og fælles normer, der fremmer ansvar og samhørighed, og redegørelsen, som kulturministeren har fremlagt, er en god og perspektivrig begyndelse.

Frank Aaen (EL):

Da vores kulturpolitiske ordfører, hr. Søren Søndergaard, ikke kan være til stede, skal jeg videregive Enhedslistens opfattelse på det her område.

Vi har læst redegørelsen med stor interesse. Der er ikke rigtig noget, vi konkret er uenige med ministeren om i det, der er lagt frem af forslaget. Vi har støttet og vil også fortsat støtte mange af de initiativer, som ministeren peger på, og jeg skal i den forbindelse bare nævne, at vi har været med til at etablere Litteraturcenter for Børnebøger, selv om det var sammen med kollegaen undervisningsministeren.

Alt det er o.k., men det er, som om redegørelsen går hen over de sociale problemer, som samfundet jo oplever. Jeg tror ikke, der er noget sted, hvor de sociale spændinger i samfundet i virkeligheden afspejles klarere end blandt børnene, hvor den sociale situation hos forældrene slår direkte igennem og afspejler sig i børns muligheder eller rettere sagt i mangelen på muligheder.

Når vi læser redegørelsen med alle de pæne ord, lyder det, som om den er mere rettet til forældre i Københavns nordlige forstæder, end den er rettet til forældre i den nordvestlige del af København.

Det lyder pænt, når man siger, at det her er noget til alle børn, men børn er ikke nogen socialt homogen gruppe, tværtimod.

Så står der i redegørelsen, at man vel aldrig tidligere har været inde i en periode, hvor de voksne i så høj grad er optaget af deres børns barndom. Hvad bygger det udsagn egentlig på? Der er jo mig bekendt ikke noget samfund, hvor børnefamilierne arbejder mere, end de gør i Danmark. Det er jo derfor, det er en katastrofe, at vi ikke har højt på dagsordenen: nedsættelse af den daglige arbejdstid. Det er jo derfor, det er en katastrofe, at vi ikke har bedre børneorlovsmuligheder, for det har jo i høj grad betydning også for den formidling af kultur, der skal ske i hjemmet i form af læsning, fælles sening af film, almindelig omgang med hinanden. Den del af kulturarens videregivelse, det er at udvikle en kulturel forståelse, er jo glemt i mange af børnefamilierne. Så hvordan vurderer man den her optagethed af sine børn?

For det at være optaget af sine børn er jo heller ikke bare noget, hvor vi kan sige, at det er godt. Er det, at man er optaget af sine børn, at være optaget af, hvordan man får dem til at få en social og tolerant forståelse, eller er det, at man er optaget af sine børn, at være optaget af sit eget barn og sikre, at ens eget barn får en god fremtid? Er det en solidarisk omsorg, eller er det en egoistisk omsorg, vi taler om?

Når vi taler børnekultur og en indsats her, kan vi ikke se det uafhængigt af de tiltag, som regeringen og kommunerne foretager på andre områder: på det sociale område, på det pædagogiske område. Det kan ikke nytte, at kulturministeren har en meget høj profil – det ønsker vi, det er vi glade for, hvis det er tilfældet – hvis arbejdsministeren, socialministeren, undervisningsministeren og Københavns overborgmester samtidig fører en politik, der fører i den modsatte retning, og som vi ser skader de svageste børn og dermed også de svageste børns adgang til kulturelle goder.

Nedskæringerne i daginstitutionerne, som vi i øjeblikket oplever dem, og som forældrene heldigvis protesterer skarpt imod, er jo også med til at begrænse muligheden for at føre aktiv kulturpolitik i en daginstitution. Når der

bliver færre voksne pr. barn, har det en konsekvens.

Når man omdanner gode, kulturelt betonedede fritidshjemsordninger, hvor der virkelig har været et alsidigt udbud til børnene, og indskrænker dem til skolefritidsordninger med langt færre ressourcer, så er det også kulturpolitik, og så er det også noget, man bør reagere imod.

Denne her redegørelse synes vi mangler perspektiv og en målrettet indsats på nogle af de her områder og i særdeleshed i forhold til de udstødte børn. Det er dér, der er brug for en langt mere omfattende tværministeriel indsats for at kunne gøre op med den sociale arv. Vi har i årtier talt om, at vi skal gøre op med den sociale arv, og vi ved jo, at den slår igennem på uddannelsesområdet, på kulturområdet, på sundhedsområdet; alle steder præges børnene mere end noget andet af deres sociale arv.

Vi kender alle sammen undtagelsen, men alle og enhver ved også, at når vi begynder at lægge tallene sammen, er overensstemmelsen i forhold til den sociale arv skræmmende stor.

Derfor er vi også lidt kede af, at redegørelsen ikke nævner noget om de særlige problemer, som børn af anden etnisk herkomst er udsat for, i særdeleshed når de skal høre på personer som fru Pia Kjærsgaard og Mogens Glistrup og deres huseren. Her er der også en meget stor opgave at tage op, også i en kulturpolitisk sammenhæng og ikke kun i den kulturpolitiske sammenhæng, som jeg kalder kulturimperialisme, hvor det drejer sig om, at vi alle sammen skal have den kultur, der hører til vores etniske baggrund. Respekt for andres kultur er også noget, der hører med i en debat som denne her.

Vi skal generelt tage hånd om de børn, hvor en nedbrudt vaskemaskine betyder måneders afsavn på husholdningsbudgettet, hvor julen er afhængig af private hjælpeorganisationers indsamlingsevne, og hvor den årlige ferietur ikke er med ski til Sydfrankrig, men med Gabriel Jensen til Dragør Havn.

Enhedslisten vil, som jeg sagde i starten, støtte alle de initiativer, som ministeren har nævnt, og det gælder også på reklameområdet. Det er mishandling, det, der foregår, specielt af de mindste børn, og det er ikke bare med hensyn til, hvordan vi behandler børnene.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at reklamerne i fjernsynet er med til at ensrette legen i en grad, som vi ikke har lyst til at se, og er med til at ensrette udbudet af legetøj. Vi, der er

lidt ældre, ved alle sammen, hvilket alsidigt udbud der var af legetøj tidligere, og vi ved alle sammen, hvor ensformigt legetøjet er i dag. Det er stort set det samme i alle butikkerne. Og det er ikke kommet af sig selv; det er bl.a. kommet, fordi det er dem, der har råd til den største og den mest massive reklameindsats, der også vinder på markedet, og derfor er det noget, der bør bekymre alle, som ønsker, at både leg og de andre ting, som børnene tilbydes, er lidt mere alsidigt end det, vi har, og altså ikke bare er noget, der skal præges af et kommercielt hensyn.

Et reklameforbud løser ikke alverdens problemer, har jeg godt hørt flere sige, og det gør det heller ikke; nej, selvfølgelig gør det ikke det. Men det er sådan, at når vi her – og det kan jeg se en bred enighed om – tager nogle initiativer i en retning, er det altså også klogt at se, om man kan gøre noget for at begrænse initiativer, der går i den modsatte retning, og her er så skyldningen, at det kan vi ikke, fordi vi kun kan begrænse, når det angår de dansk baserede kanaler.

Det er ikke min opfattelse, at det er sådan. Min opfattelse er, at også selv om vi må erkende, at verden ser ud, som den gør, kan man godt gå bredere til værks. Vores opfattelse er, at ligegyldigt om man taler om reklameafgift eller reklameforbud og reklamefrie zoner, er man i stand til at indføre et regelsæt, der gælder for både dansk baserede tv-kanaler og kanaler, hvis udbredelse er afhængig af danskbaserede kabelnet, og så har man jo lige pludselig fat i dem alle sammen. Alle de betydende tv-kanaler kommer enten som æterbårne kanaler eller via kabelnet, som vi lige har haft en diskussion og afstemning om.

Vi har stillet et direkte spørgsmål – jeg tror, det er stillet til forskningsministeren – om mulighederne for at gennemføre samme regelsæt for både de æterbårne og de kabelnetbårne kanaler. Vores opfattelse er, at her kan man gennemføre akkurat det samme juridisk set, og dermed kan man løse problemet og sørge for, at der ikke sker nogen konkurrenceforvriddning i forholdet mellem TV 3 og TV 2, for det er vi selvfølgelig også optaget af. Så vi vil gå videre på det felt. Vi vil gerne være med til, at der bliver lidt mere blæst om børneprogrammerne. Vi har jo i Danmark en stolt tradition for gode børneprogrammer, og vi skal nødigt have den ødelagt af noget af det ævl, der i øjeblikket bliver sendt ud til børn.

Afsluttende: Vi støtter initiativerne, men vi synes alligevel, det er for sølle og for uambitiøst, når vi ser det som et regeringsudspil, fordi der er en masse sociale aspekter, som ikke fylder nok, og som vi er nødt til at tage fat i. Vi er nødt til at tage mere klart fat i, at børn ikke er en homogen gruppe, men en gruppe, der har en socialt set meget forskellig virkelighed, og at der derfor også er brug for en meget alsidig og forskellig indsats for f.eks. at sikre alle børn lige adgang til de kulturværdier, vi har i samfundet. Vi mener, at det, der gøres for at sikre alle børn en ordentlig opvækst, også på andre områder end det kulturelle, også er med til f.eks. at give nogle besparelser på det sociale område og på sundhedsområdet i fremtiden, og at alle børn – og her vil jeg gerne være med til at bruge ordene alle børn – dermed får mere og bedre adgang til kulturelle oplevelser.

Tove Videbæk (KRF):

Jeg vil gerne først complimentere kulturministeren for en visionær redegørelse om børnekulturpolitik. Den er præget af forståelse for at tænke børnene ind i en større sammenhæng med de ældre generationer, med det frivillige foreningsliv og med samfundslivet som sådan. Men når det er sagt, kan jeg frygte, at overgangen mellem flotte ord og konkret handling kan blive rimelig svær.

Barnelivet er, som ministeren er inde på, ikke kløvet af faggrænser. Barndommen bør opleves som en helhed, hvor enkeltdele samarbejder og snakker sammen, med det mål at skabe den bedst mulige barndom set i forhold til det enkelte barns individuelle behov, og derfor er det positivt, at ministeren lægger op til nye partnerskaber for børn og kultur, bl.a. via tværministerielt samarbejde og koordination.

Men barndom handler ikke bare om børns individuelle udvikling. Børn har også behov for en kollektiv udvikling. De skal tilegne sig et fælles kulturelt fundament, som de kan bygge på og referere til gennem hele livet, og gennem en årrække har vi som samfund været for vage, når det gælder om at skabe et tydeligt værdifundament for vore børn. Vi har gerne villet være åbne og tolerante, og vi har måske også været bange for at diktere gamle værdier i et moderne samfund, der først og fremmest er præget af forandring.

Denne holdningsangst har heldigvis ændret sig i de senere år, og i stedet er der kommet en større forståelse for, at vi har brug for at vide,

på hvilken grund vi bygger. Børn har brug for at lære de danske kulturelle rødder at kende, med hvad det har indebåret af inspiration og påvirkning fra andre nationer og religioner. Hvis man ikke kender sine egne rødder og sin egen kulturarv, bliver man usikker og utryg ved mødet med det anderledes og det fremmede, og det ser vi desværre alt for mange eksempler på i dag. Fremmedangst og fremmedhad er to fænomener, der udvikler sig i flere europæiske lande inklusive Danmark i disse år. Børn skal kende vor egen kristne kulturarv for at få en større indsigt i grundlaget for vort eget samfund, men også som et værn mod fremmedangst i nutid og i fremtid. Jeg er derfor ganske enig med kulturministeren i, at børn skal sikres nem adgang til historien og kulturarven på en måde, der appellerer til deres fantasi og videbegær.

Ministeren påpeger også – og det er rigtigt nok – at mange børn har for lidt kontakt med voksne ud over forældre og pædagoger; men jeg vil tillade mig at korrigere og sige, at børn har for lidt kontakt med voksne ud over lærere og pædagoger. En meget stor del af vore børns liv udspiller sig nemlig på institutioner sammen med voksne, der er betalt for at være til stede; men børn har brug for samtalen og samværet med forældre og andre mennesker, som bare elsker dem – mennesker, der er sammen med dem alene af lyst og glæde.

Jeg mener, børn bør beskyttes imod, at deres forældre er væk fra dem 37 timer om ugen. Danske småbørnsforældre er de mest arbejdende i hele Europa. Vi bør give småbørnsforældre mulighed for at være mere sammen med deres børn via ret til deltid og via bedre orlovsordninger; men vi bør også sikre, at den kulturpolitiske satsning er afbalanceret mellem tilbud rettet mod institutioner og tilbud rettet mod børnefamilier. Børnefamilier skal have rig mulighed for sammen at udforske glæden ved at være fælles om kulturelle og kunstneriske oplevelser i familien.

At forældre og børn har brug for mere tid sammen, blev særlig klart for nylig, da flere skoler følte sig nødsaget til at sende et brev hjem til forældrene. Brevet gjorde bl.a. opmærksom på, hvordan børnene skal være forberedt til og hvordan de skal opføre sig i skolen. Det er da om noget tegn på, at forældre ikke har tid nok til at samtale med deres børn og ikke har tid nok til at være forbillede i handling og holdning for deres børn.

Det er vigtigt, at børn har et udbygget netværk af voksne omkring sig, men ligefrem at arbejde på at skabe voksne samtalevenner virker lidt kunstigt på mig. Det kan være et mål, vi arbejder hen imod, men midlet må være at motivere børn til at udfolde sig i nogle rammer, hvor der er engagerede voksne til stede, f.eks. i foreningslivet. Så kommer det med de voksne samtalevenner helt af sig selv. I foreningslivet og i idrætten møder børnene frivillige ledere og trænere, der er personligt engageret i det fællesskab, foreningen repræsenterer, og i det liv, der udfolder sig her.

Det er meget vigtigt for børnene at opleve og lære af dette mellemmenneskelige engagement, og derfor skal vi værne om foreningslivet, også når vi snart skal til at revidere folkeoplysningsloven. De penge, der er givet i tilskud til det frivillige børne- og ungdomsarbejde, som det foregår i bl.a. spejder-, idræts- og kirkelige foreninger, er givet godt ud. Det er forebyggende arbejde af allerbedste slags, og de penge kommer igen med renters rente.

Vedrørende det kulturelle liv i foreninger synes jeg nok, det er vigtigt at overveje, hvilken kultur vi ønsker at børnene skal tilegne sig i de sammenhænge. I mange sportsklubber sælges der alkohol, og børnene lærer fra små, at øl og sport er gensidigt forbundne. I fritids- og ungdomsklubberne under bl.a. Ungdomsringen bliver der solgt øl til festerne, og vi viser dermed børnene, at fest og hyggeligt samvær knytter sig til indtagelse af alkohol. Men de signaler kan vi ændre; hvis vi vil, kan vi skabe en modkultur og bekæmpe den kedelige europarekord i druk, som danske teenagere har.

Det synes jeg ministeren skal arbejde videre med, for det er ganske enkelt en kulturel skamplet. Det er godt, at ministeren betoner det frivillige foreningsliv og engagementet fra det civile samfund i børnekulturpolitikken; men vi bør have en løbende debat om, hvilke værdier der bærer foreningslivet, og hvilke værdier der formidles til vore børn ad den kanal.

Nu vi taler om kanaler, lægger redegørelsen også op til, at kvaliteten i det samlede medieudbud for børn skal sikres. I forbindelse med forhandlingerne om den nye mediepolitiske aftale vil regeringen arbejde for, at public service-stationerne kan øge deres egenproduktion af dansk tv for børn, og det er positivt. Men jeg vil også gerne understrege, at vi har brug for at udvikle nye former for uddannelses-tv og fakta-tv til børn.

Desuden mener jeg, at børnene skal beskyttes mod tv-vold. Børn ser uhyggeligt mange volds-scener og mord på tv, og det er klart, at de bliver påvirket af det. Forleden hørte jeg en meget sigende historie fra en børnehave: En lille dreng kom og fortalte, at hans bedstefar var død, og en anden lille dreng i børnehaven spurgte ham: Hvem skød ham? Disse smådrengene har vist set rigeligt med vold og skyderier i deres korte levetid.

På mange tv-kanaler serveres der vold og porno morgen, middag og aften. Hvad er det for værdier, vi dermed formidler til vore børn? Hvad er det for en samfundsforståelse og for et menneskesyn? Den aggressivitet, vi oplever mange steder i samfundet, er ikke opstået bare af sig selv. Voldsfilm er en medvirkende årsag, og det glæder mig, at vi på dette område har en ansvarlig minister, som tør stå ved de voksnes ansvar for børnenes udvikling.

Også hvad angår børnereklamer, ligger jeg på linje med kulturministeren; men ministeren glemmer i redegørelsen det forslag, der tidligere på året kom fra Venstres medieordfører om, at skolebørn skal have medieundervisning. Børnene vokser op i et mediesamfund, og derfor har de brug for den bedst mulige udrustning til at håndtere de mange informationer, medierne viderebringer.

Jeg er enig med ministeren i, at der er behov for at eksperimentere med nye institutions- og skolebyggerier med henblik på at give børnene bedre fysiske rammer, og her kan jeg ikke undgå at komme ind på de fysiske rammer, vi i øjeblikket byder vore børn. Foreningen Skole og Samfund har netop lavet en undersøgelse, der konkluderer, at fire ud af fem skoler er så nedslidte eller fugtige, at de er direkte sundhedsfarlige for børnene at opholde sig i. Vi har en arbejdsmiljølov for voksne, og vi må snarest have en miljølov for børn og unge. Hvordan kan vi forvente, at vi får succes med at under-vise vore børn i respekt for medmennesket og demokrati i skolerne, når vi samtidig sidder deres nørdråb vedrørende de fysiske rammer overhørig?

Det glæder mig, at ministeren generelt set lægger op til at inddrage børnene mere på kulturområdet. Desværre tager lovgivning om og for børn i dag reelt udgangspunkt i de voksnes ønsker. De voksne vil have ret til at blive insemineret og føde børn, der aldrig får mulighed for at kende deres far; de voksne vil have ret til at sende deres børn i institution 10 timer om

dagen; de voksne vil have ret til at blive skilt; og de voksne vil have ret til sunde omgivelser på jobbet.

I mellemtiden sidder børnene tilbage med en dårlig smag i munden. De får nemlig ikke ret til to forældre, til deltid, til samvær, til ordentlige opvækstvilkår og til ikke at blive syge af at gå i skole. De er på nuværende tidspunkt i meget stor grad overladt til voksnes ønsker for det samfund, de voksne har indrettet med voksnes behov som rettesnor, og derfor glæder det mig, at ministeren understreger betydningen af, at børn inddrages aktivt i kulturlivet. Husk også det, når Kulturrådet for Børn iværksættes!

Det glæder mig, at ministeren i sin redegørelse sætter mange nye skibe i søen til glæde for alle Danmarks børn, og i Kristeligt Folkeparti ser vi frem til, at initiativerne bliver sat i gang.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Jeg har egentlig lyst til at starte med at takke fru Tove Videbæk for en fantastisk inspirerende og tankevækkende tale, som jeg håber der er mange uden for denne sal der har hørt.

Lad mig også indlede med at kommentere hr. Peter Duetofts bemærkninger om den kulturpolitiske redegørelses indledning. Grunden til, at jeg starter med at kommentere dem, er, at jeg er frygtelig skuffet over, at hr. Peter Duetoft ikke kan se, at der i den indledning gøres rede for nogle væsentlige værdier, som jeg rent faktisk også tror hr. Peter Duetoft støtter. Der står:

»For det første skal kulturpolitikken medvirke til, at børn så tidligt som muligt føler, at de er en del af et fællesskab. De skal vide, at de ikke er alene, men med i en større helhed.«

Jeg synes, det er ret væsentligt at understrege i en tid, hvor det ikke er fællesskab, men netop den grå individualisme, som hærger. Netop i denne tid synes jeg det er afgørende at understrege, at børn for at blive myndige voksne har brug for at være del af et fællesskab.

Dernæst står der:

»For det andet skal kulturpolitikken bidrage til, at børn kan udvikle sig og udfolde sig på deres egne betingelser.« – deres egne betingelser. – »Deres fantasi, skabertrang og kropsfølelse skal udfordres. Også de børn, der ikke i dag tiltrækkes af kulturtilbudene. Eller ikke føler sig velkomne.«

Det sidste er også vigtigt, for får børn mulighed for at udfolde sig på deres egne betingelser i dag? Hørte vi ikke en række spørgsmål til statsministeren for kort tid siden, som gik på, at

nu skulle undervisningsministeren udvikle et skema, som alle børn og alle folkeskoler i dette samfund kunne indpasses i? Og er det i det hele taget ikke den vej, det ofte går: at vi skal have et fælles skema for det hele, at der skal være styr på det hele, at børn netop ikke får mulighed for at udfolde sig på egne betingelser?

For det tredje skal kulturpolitikken vedkende sig et ansvar for at beskytte børn, f.eks. i forhold til medieudviklingen. Jeg synes, det sidste er afgørende. Som politikere har vi et ansvar for at være med til at beskytte de svageste i samfundet, og børn er i denne sammenhæng de svageste.

På den baggrund vil jeg takke for de mange både konstruktive og kritiske indlæg, vi i dag har hørt i debatten om børn og kultur – et emne, som jeg selv synes må være et af de vigtigste for os voksne beslutningstagere at beskæftige sig med. Hvordan sikrer vi, at alle børn får bedre muligheder for at udfolde deres fulde potentiale? Hvordan kan kulturpolitikken bidrage, og hvad kan kulturinstitutionerne gøre? Det er spørgsmålene.

Sådanne spørgsmål er afgørende i forbindelse med en redegørelse om børns kulturelle situation, for regeringens kulturpolitik sigter på, at rigdommen i børns udtryksmuligheder støttes, og at deres fantasi, kreativitet og handlekraft styrkes, så de kan udfolde deres evner som aktører i deres eget liv. Børn må opleve en fælles referenceramme, en mulighed for at sige »vi«.

Kulturpolitikken må gennem museer, arkiver, biblioteker og arkitektur sikre børns møde med disse vidnesbyrd om, hvad samfundet er fælles om, og netop det sidste er vigtigt at diskutere: Hvad er det, vi er fælles om i det her samfund?

Jeg kan godt blive nervøs, når jeg hører fru Aase D. Madsen efterspørge nogle stærkere formuleringer om, at det, vore børn først og fremmest skal lære at vi er fælles om, er det gode, gamle danske. Må jeg minde fru Aase D. Madsen om, at dansk kultur aldrig har været noget statisk og forhåbentlig heller aldrig bliver noget statisk. Det at være dansk har altid været en proces; det har altid været bevægelse fra væren til vorden. Det har altid været en bevægelse, hvor der er blevet føjet nyt til, og for øjeblikket føjes der nyt til, som det også for os, der har boet i Danmark i længere tid, er vigtigt at beskæftige sig med.

Kulturpolitikken skal selvfølgelig også skabe rum for børns møde med voksne som led i formidlingen af det nære og det store samfunds historie – voksne som frivillige samtalevenner, der kan opsøges i foreningslivet, institutionerne og det lokale miljø. Netop det sidste, voksenkontakter, synes jeg er helt afgørende.

Fru Ester Larsen mente, at et af vort samfunds store problemer er, at børn har alt for mange kontakter. I virkeligheden er en stor del af f.eks. kommunalpolitikken skruet sådan sammen, at det skal sikres, at børn får så få voksenkontakter som muligt, fordi det giver tryghed, at børn har få lærere i skolen og har få pædagoger i institutionerne. Men så vidt jeg kan se, er det et stort problem, hvis vi ønsker, at børn skal lære så meget som muligt af vores brede kultur at kende, og derfor mener jeg, vi skal satse på at sikre, at børn får så mange og gode og stabile voksenkontakter, som det nu kan lade sig gøre. Her tror jeg ikke, at det kun er forældre, bedsteforældre og pædagoger, som har et ansvar. Nej, det at snakke med børnene, det at tage ansvar for børnenes opdragelse, er et fælles ansvar.

Vi må alle sammen bidrage. Alle borgere i et samfund har et ansvar for opdragelsen af børnene og for børnenes introduktion til kulturen. Eksempelvis hørte jeg for nylig på biblioteket i Sindal nogle bibliotekarer foreslå at trække flere voksne, flere efterlønsmodtagere og pensionister, ind på biblioteket for at læse højt for børnene.

Det frivillige foreningsliv er et andet godt eksempel på, at her får mange børn mulighed for at møde tilfældige voksne – voksne, som ikke er ansat til at lære dem noget eller passe på dem, men voksne, som bare har lyst til at være sammen med børnene på børnenes egne betingelser. Sådanne møder synes jeg vi skal styrke med alle de redskaber, vi overhovedet kan finde.

Børns fulde potentiale kan kun realiseres, hvis de udfordres i mødet med fortællingen, dramaet, musikken, dansen og billedet. Kulturpolitikken skal stille teatre, musikskoler, billedskoler og medieeksperimentarier til rådighed for dette møde; men først og sidst handler kulturpolitikken også om, at vi vedkender os et ansvar, både som igangsættere og som beskyttere. Børn må ikke alene sikres kulturelle udfoldelsesmuligheder; de må også beskyttes. Samfundsforandringer skaber ændringer i familier, institutioner, skoler og lokalsamfund, hvor

børns tarv kan komme i klemme, men børn har ret til en barndom, hvor mødet med omverdenen tager hensyn til deres udvikling og modenhed.

Mine holdninger til børnereklamer er velkendte, og det er min hensigt at lade forslaget om forbud mod børnereklamer og forslaget om indførelse af reklamefri zoner indgå i de kommende mediepolitiske forhandlinger, muligvis som en del af en ny mediepolitisk aftale. Disse forhandlinger forventes som bekendt indledt til november efter debatten om regeringens mediepolitiske redegørelse.

Mange ordførere i dag har været bekymrede over dette forslag. Hr. Brian Mikkelsen mente oven i købet, at jeg ikke helt er i tråd med mine egne holdninger, når jeg går ind for et forbud mod børnereklamer, fordi jeg tidligere på måneden har talt om, at vi i det moderne samfund er gået fra, at det er den usynlige ånd, til at det er den usynlige hånd, som styrer.

Hr. Brian Mikkelsen betragtede det som noget positivt, at det nu var den usynlige hånd, altså markedskræfterne, der styrede samfundet. Det synes jeg såmænd også at det er i visse sammenhænge, men ikke alle steder. Jeg mener rent faktisk, at det somme tider er politikernes ansvar at sætte hegnspæle op over for markedskræfterne, og netop her – når det drejer sig om at beskytte de svageste i samfundet – synes jeg, at vi, politikerne, beslutningstagerne, har et særligt ansvar for at sætte hegnspæle op og for at sige nej tak.

Det er jo ikke en kuvøse, vi laver ved at indføre et reklameforbud på de danskproducerede kanaler. Tværtimod vil børn selvfølgelig stadig blive konfronteret med reklamer i Anders And-blade og alle mulige andre steder, også på de udenlandske kanaler. Det vil sige, at der er rige chancer for, at forældre stadig kan tage et ansvar, stadig kan være med til at påvirke deres børn og stadig tale med deres børn om reklamer. Det samme kan skolelærere og pædagoger, og selvfølgelig skal de det.

Vi giver forældrene en valgmulighed ved at sige nej tak til reklamer nogle steder, og jeg tror ikke, der er nogen børn, der tager skade af, at de ikke får deres godnathistorie på TV 2 eller andre tv-stationer hældt ned med en omgang reklamer. Tværtimod mener jeg, vi ville stå os godt ved at være med til at opdrage børnene til og give børnene mulighed for at blive myndige borgere, før de bliver forbrugere.

Det er lidt underligt, sådan som vi har indrettet vores samfund. På nogle områder beskytter vi børnene, som det bl.a. sker i børnehaver og vuggestuer. Vi er utrolig bange for, at børnene falder ned fra træerne, vi er bange for, at de bliver kørt over af biler, og vi passer fantastisk meget på dem. Men i det øjeblik vi placerer dem foran fjernsynet, bliver børnene overhældt med alle mulige former for billeder, uden at de nødvendigvis har voksne at tale billederne igennem med.

Det er en meget kaotisk situation, børnene er i. På nogle punkter beskyttes de fantastisk meget, og på andre punkter beskytter vi dem slet ikke. Her tror jeg faktisk, at der er nogle steder, hvor vi godt kunne lade børnene være lidt mere på deres egne betingelser, give dem nogle frirum, og så er der til gengæld andre steder, hvor jeg tror, der er brug for meget mere beskyttelse end den, vi yder for øjeblikket.

Børn er ikke bare børn. De er små mennesker, der har forskellig alder, social baggrund og livssammenhæng, og derfor har de også forskellige interesser og vidt forskellige måder at opleve kultur på. Den kulturelle baggrund for et barn i Danmark er ikke længere en given ting. Vi er blevet beriget af en kulturel mangfoldighed, vi er blevet et flerkulturelt samfund.

Social baggrund er en vigtig faktor bag enhver kulturdeltagelse for både den stærke og den svage gruppe, som også hr. Frank Aaen var inde på. Undersøgelser peger i retning af, at vi skal regne med omkring 10-15 pct. af børn og unge-gruppen som socialt og kulturelt marginaliserede. De er ikke deltagere i det store, almindelige kulturudbud, og de er ikke motive-rede til at indgå i de ofte velmente, men ikke desto mindre kortsigtede kulturprojekter af mere utraditionel art.

Derfor er der heller ingen tvivl om, at hvis en kulturpolitik skal nå ud til denne socialt og kulturelt svage del af børnene, skal der på flere måder tages utraditionelle fremgangsmåder i brug. Børn med en anden kulturel baggrund ser måske verden i et andet lys, men det er gennem kulturpolitikken, vi har mulighed for at opbygge fællesskaber mellem børn med forskellig kulturel eller etnisk baggrund. Den frivillige sektors aktiviteter appellerer til interesser og følelser, og det er et vigtigt sted at mødes, hvis vi vil lære hinanden at kende.

Samlet set skal kulturpolitikken over for børn være tilstrækkelig rummelig til at kunne omfatte mange forskellige kulturpolitiske strategier,

der er afstemte i forhold til målgruppens alder, køn, modenhed og interesser. Men der skal også være en bevidst og seriøs intention om at nå den del af børnene, der ikke står forrest i rækken af forventningsfulde modtagere, når kulturtilbudene meldes ud.

Børn lever et helt liv, mens politik skabes og forvaltes i adskilte sektorer, og en kulturpolitik med barnet i centrum må bygge bro mellem de forskellige sektorer. Der er oplagte muligheder for et samarbejde mellem Kulturministeriets institutioner og de institutioner, hvor børn i stor udstrækning lever deres liv: hos dagplejere og i børnehaver, skoler, skolefritidsordninger og foreninger. På centralt niveau betyder det, at samarbejdet mellem Kulturministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Kommunernes Landsforening må styrkes, og på lokalt plan må samarbejdet mellem de institutioner, der forvalter forholdet mellem henholdsvis de kulturelle, de sociale og de uddannelsesmæssige sider af børns liv, intensiveres.

Et sådant samarbejde sikrer, at også de svagere stillede børn får kulturelle udfoldelsesmuligheder, idet de kulturelle tilbud i fritiden først og fremmest opsøges af den stærkeste halvdel af børnene. Etableringen af et fælles sprog, fælles referencer og værdier, som kan modvirke rodløshed og identitetsforvirring blandt børn, er dybest set forankret i muligheden for at mødes, tale og handle sammen. Kulturpolitikken kan skabe rammerne om sådanne møder, samtalemuligheder og handlefællesskaber.

Fru Ester Larsen spurgte på et tidspunkt, hvilke værdier jeg mente vi var fælles om, og jeg kan godt give en længere redegørelse for, hvilke værdier jeg synes vi er fælles om i det danske samfund. Men nøgleordene er selvfølgelig tolerance, det er frisindet, det er det anti-autoritære, det er vores særlige tilgang til demokratiet, det er vores særlige forhold til mindretalsbeskyttelse.

Jeg kan også referere til folkeskolelovens formålsparagraf, stk. 2, hvor der står:

»Folkeskolen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og bidrage til deres forståelse for andre kulturer og for menneskets samspil med naturen. Skolen forbereder eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati.«

Den formålsparagraf kunne vi såmænd bruge mange andre steder og også på Kulturministeriets kulturinstitutioner.

Hr. Ole Sohn forklarede i sit indlæg, at hvis man ikke har noget at miste, har man ikke noget at slås for. Og for at der er noget at miste, så er vi nødt til at formidle et fælles værdigrundlag til hinanden, og det er det, jeg synes at børnekulturpolitikken først og fremmest skal handle om.

Kulturministeriet anvender på en række områder betydelige ressourcer på børn. Alene de fire største indsatsområder: børneteater, børnefilm, børnebiblioteker og musikskoler anvender servicemæssigt 300 mio. kr. i 1999. At indsatsen har nået de dimensioner, skyldes ikke mindst et bredt samfundsmæssigt engagement i børns situation og et målrettet arbejde fra Kulturministeriets rådgivende udvalg, Kulturens Børn, som blev nedsat i 1975.

Ikke mindst i skoler og daginstitutioner og i foreningslivet er der et stort behov for at styrke den kulturelle dimension og sammenhæng i barnets hverdag. Kulturministeriet vil derfor motivere til igangsætning af decentrale og tværministerielle fornyende børnekulturprojekter.

Kulturministeriets rådgivende udvalg, Kulturens Børn, har gennem 25 år spillet en enestående pionerrolle. Erfaringerne med udvalget viser, at et idéskabende, rådgivende og i relativt beskedent omfang bevilligende udvalg kan være afgørende for udviklingen af den lokale bevidsthed om betydningen af børns kulturelle vilkår.

Beslutningen om at oprette Kulturrådet for Børn med mindst 10 mio. kr. i ryggen skal derfor ses som et initiativ til at styrke den idé, Kulturens Børn bygger på. Rådet skal med forøget politisk og økonomisk vægt arbejde for, at den kulturelle dimension i børns liv tilgodeses, og det skal sikre, at de ressourcer, som Kulturministeriet afsætter til kultur for børn, anvendes på den mest hensigtsmæssige måde. Derfor skal rådet gennem sin sammensætning knyttes tæt til Kulturministeriets øvrige råd og nævn.

Jeg håber, at vi med søsætningen af regeringens tipunktsprogram for børnekulturen, som skal løbe i 4 år, får taget et væsentligt kulturpolitisk skridt til gavn for alle børn i Danmark. Og lad mig understrege, at det netop er for alle børn i Danmark; flere ordførere har været inde på, at vi ikke har formuleret os stærkt nok i redegørelsen i forhold til de særligt udsatte børn.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det jo netop er kulturpolitik og ikke socialpolitik, der skal føres fra Kulturministeriet, og derfor er det en kulturpolitik for alle børn, alle børn med vidt forskellig kulturel baggrund. De skal have de bedst tænkelige rammer for at udfolde deres fulde potentiale.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ministeren udtaler, at ministeren var bange for det, jeg sagde i min ordførertale om det specifikte danske, som jeg ikke mente var skrevet nok ind i redegørelsen. Men vi levede ikke i et statisk kultursamfund, det var noget med det statiske, samfundet ændrer sig hele tiden, siger kulturministeren.

Jamen altså det er meget muligt, at samfundet ændrer sig, men jeg kan da ikke indse, at vores historie ændrer sig. Den er jo skrevet ned sort på hvidt; så er det det, der gør ministeren nervøs? Den er nedskrevet, så det kan da ikke være det, ministeren er nervøs for.

Og det med ændringerne i det danske kultursamfund. Jamen der kan da godt ske ændringer, men derfor kan man da godt betone det danske hele vejen igennem i den redegørelse, der foreligger i øjeblikket. Den danske kulturarv ændrer sig ikke.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Selvfølgelig gør den det, ellers var der ingen grund til at studere historie. Altså naturligvis ændrer vores kulturarv sig; hver fjortende dag bliver vi klogere og klogere på, hvad der er sket for tusind år siden, så det er udmærket.

Jeg er selvfølgelig ked af, at ministeren er skuffet; det var nu ikke helt meningen. Jeg ville bare gerne finde argumentet for, at den her regering er bedre end alle de andre regeringer, og jeg vil gerne finde argumentet for, at man kan gøre ting bedre, som statsministeren siger.

Og så må kulturministeren undskylde. En sætning, som at »det er regeringens mål, at alle børn i Danmark skal have de bedst tænkelige betingelser for at leve sig ind i, opleve og bidrage til vores samfund og dets fællesskaber«, hvem i alverden skulle være uenig i det? Og hvem i alverden skulle gøre det til noget specielt for denne her regering?

Eller sætningerne »alle børn skal høres«, og »alle børn skal beskyttes«, altså det er den slags, som jeg syntes var lidt overfladisk.

Nå, men det er så en anden diskussion; den kan kulturministeren og jeg jo tage et eller andet sted i landet.

Blot en advarsel igen til kulturministeren: Lad være med at blande de dér reklamer ind i medieforliget, så får ministeren ikke et medieforlig. Derfor: Kør det selv eller opfind noget andet eller et eller andet, men lad være med at blande det sammen i den store, sorte gryde.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Hvis man bevidst ønsker at misforstå og fordreje, så er mulighederne legio.

Jeg måtte forstå ministerens bemærkninger om, at man ønskede, at undervisningsministeren skulle opstille et fælles skema for alle børn, at det så refererede til min henvendelse til statsministeren tidligere på dagen, hvor mit ønske gik ud på en opfordring til, at undervisningsministeren skulle interessere sig for at være med til at koordinere, hvordan man sikrer kvaliteten af undervisningen i folkeskolen.

Det er meget langt fra at handle om fælles skemalægning, men det drejer sig om at have en interesse for resultatet af anstrengelserne. Jeg synes, det var hensigtsmæssigt, hvis undervisningsministeren ville medvirke til, at man kunne opstille ordentlige målemetoder for undervisningens kvalitet.

Så synes jeg også, det var en underlig fordrejning, at jeg skulle påstå, at børn havde alt for mange voksenkontakter. Jeg forsøgte at beskrive, at en række børn i dette land har gode vilkår, og at de også har gode og tilstrækkelige voksenkontakter. Men det at hævde frimodigt, at alle børn skal have flere voksenkontakter, er meget vanskeligt at forstå. Hvad ligger der bagved? Hvorfor udbreder man et mindretals problem til at omfatte hele børnegruppen? Er det et særligt formål at fornægte, at noget fungerer godt i det her land?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Til fru Aase D. Madsen: Nej, jeg er selvfølgelig enig i, at der er en historie, der er nogle historiske kendsgerninger, men formidlingen af dem og behovet for formidling ændrer sig med den nutid, man befinder sig i. Men netop spørgsmålet om den fælles historie er jo berørt i redøgørelsen.

Jeg synes, det er vigtigt at være opmærksom på, at der hele tiden kommer nye grupper til det danske samfund, som har en anden historie

end den, vi betragter som den danske. Og også de danskere skal have adgang til deres historie. Med andre ord: Jeg føler et behov for at understrege den kulturelle mangfoldighed og også de forskellige historier, som langsomt føjes sammen og bliver den danske historie.

Og så til hr. Peter Duetoft. Jeg tror, vi skal tage den diskussion et andet sted, som også hr. Peter Duetoft opfordrede til. Jeg tror faktisk, at det vil være ret nemt at finde grupper i samfundet og også partier i Folketinget, som ikke har den opfattelse, at alle børn skal beskyttes. Jeg kan f.eks. næsten fornemme et flertal imod mig, når det drejer sig om at beskytte børn mod reklamer.

Og jeg tror også, at man kan finde partier, som ikke mener, at alle børn skal høres i alle sammenhænge, men det får vi jo sandsynligvis nogle eksempler på, når undervisningsministeren fremsætter sit forslag om styrket demokrati inden for uddannelsessektoren.

Så lytter jeg selvfølgelig gerne til de gode råd om et kommende medieforlig, og det kan være, at vi skal lave et medieforlig i flere tempi.

Endelig til fru Ester Larsen: Jeg har muligvis misforstået noget, men jeg fornemmer alligevel, at det, at der skal laves fælles målemetoder, så vi får styr på folkeskolens resultater, smager af skema, smager af, at alle børn skal måles efter det samme. Og spørgsmålet er, om man kan det. Er det godt, hvis alle børn skal puttes i det samme skema?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Kulturministeren sagde, at der kommer nye grupper til i det danske samfund, som også skal have adgang til deres historie. Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvordan skal det foregå? Der er jo rigtig mange nye grupper, som kommer til. Jeg ved ikke, hvor mange lande det drejer sig om, måske 20. Skal deres historie indgå i den danske historieundervisning?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu skal jeg ikke gå kulturministeren i bedene og være skuffet, så jeg vil nøjes med at være ked af det. For jeg er ked af det, fordi ministeren nu forelægger det, som om det, at man ikke kan lide et forbud mod tv-reklamer for børn, er, at man ikke vil beskytte børnene. Bare for at ministeren nu ikke skal rende rundt med den

vildfarelse, vil jeg sige, at så er det, fordi vi mener, at metoden er forkert.

Vi mener, at det ikke er at beskytte børnene at hive dem ud af, hvordan verden er. Man skulle hellere træne dem til at modstå reklamer i stedet for at forbyde, at de sendes. Så bare lige for at den ikke skal blive stående, vil jeg sige til ministeren: Jeg tror, vi er lige stærke i ønsket om, at man skal passe på børnene, men metoden er åbenbart forskellig, og det må vi jo så finde os i.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg vil også gerne protestere mod ministerens bemærkninger om at tage patent på at ville beskytte børn.

I mit indlæg – og andre ordførere har været inde på det samme – er der peget på, at hvis man halsstarrigt kører frem med et nationalt reklameforbud, så rammer man én af flere tv-stationer. Det, jeg har peget på, og som andre har peget på, er, at man skal arbejde konstruktivt for at få frivillige aftaler med branchen, og at man skal lægge meget vægt på at finde frem til europæiske løsninger. Kan man finde nogle europæiske reguleringer, så har man en væsentligt bedre mulighed for at beskytte alle børn.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Svaret til fru Aase D. Madsen er ja. Selvfølgelig skal der undervises i de forskellige kulturelle gruppers historie i den danske folkeskole. Og nu kan jeg selvfølgelig ikke gøre rede for her, hvad det er, man skal nå at lære i historie fra 1. til 10. klasse. Jeg er ret overbevist om, at der er et krav om, at man netop skal have et bredt kendskab til historien, ikke bare den danske historie, men den historie, som kendetegner verdens gang.

Til spørgsmålet om, hvad man i øvrigt kunne gøre for at styrke de forskellige kulturelle grupperings kendskab til deres egen historie, havde jeg tænkt mig at opfordre vores museer til at tage et særligt ansvar for de nye gruppers historie. Alle de nye grupper, som kommer til det danske samfund, har selvfølgelig brug for også at få beskyttet, bevaret og formidlet deres kulturarv, og det mener jeg de danske museer har et ansvar for at bidrage til.

Og endelig til spørgsmålet om beskyttelse. Jeg mener, at vi ved at pålægge de danske public service-stationer et krav om, at der ikke må være børnerklamer dér, ja, så giver vi for-

ældre en valgmulighed; forældrene får simpelt hen mulighed for at vælge reklamerne fra. De får mulighed for at sige: Jamen vores børn skal kun se de danske public service-stationer og de børneudsendelser, der er dér, og hvis der så er forældre, som mener, at deres børn har godt af at blive konfronteret med reklamer, ja, så er der netop alle muligheder på de kommercielle kanaler. Med andre ord: Et eventuelt reklameforbud på de danske public service-stationer vil give større valgmulighed, vil give forældre mulighed for at vælge reklamerne fra i et helt andet omfang, end man har for nuværende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 11: Forslag til lov om ændring af lov om dyrlægegerning m.v. (Etablering af et register over forbruget af veterinære lægemidler).

Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).

(Fremsat 6/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Margot Torp (S):

Trusler ændrer sig over tid. I begyndelsen af det her århundrede stod den politiske kamp om at sikre mennesker mod sult og underernæring. Den teknologiske udvikling og et langt, sejt politisk arbejde for at sikre danskerne et bare nogenlunde ligeligt levegrundlag har været med til at flytte det politiske fokus fra problemer med sult og underernæring til problemer med at sikre sunde og rene fødevarer, som ikke undergraver vores sundhed og modstandskraft over for sygdomsangreb.

Det er en politisk opgave, som kræver en indsats på mange felter, bl.a. en fortsat udbygning af det økologiske landbrug og en stadig indsats for at få de her parametre med ind i alle EU-sammenhænge og i de forestående WTO-forhandlinger.

Men det kræver også en stadig større indsats for at kunne følge udviklingen i anvendelsen af